

4

අත්‍යාපන

නෙත්තික සංණෝධන සඳහා වන යෝජන ප්‍රතිපත්ති

සිංහ පාදය ස්වීරය, සිංහ පොළ පාදය තැබෙන්නේ සිංහ පාදය මහය, තීරිය
ව්‍යවත්තිය. ඔම් මෙහෙළක තීරිය සංගෝධනය වන්නේ තම්, ඒ ස්වීරසාර
තීර්වදුනහාටය වෙනුවෙන්මය. හට දිගවහ් යොයා යාමේ සිංහ පොළක අසිරිය
අනුලේඛනයිය. විනෝ, ඒ පළමු පියවරයන්ගේ මග පෙන්වීම මහය යහු
කොන්දේසියට යටත්වය.

4

අත්පොත

**ජෞහික සංගෝධා
තඳා මහ යෝරීක
රුතිරත්න**

4

අත්පොත

සෙකින සංයෝධී කැඳුව ට්‍රා යෝරින රුහිත්ත්වී

පුරුම මූල්‍යය 2019

ISBN 978-624-5040-14-8

ප්‍රකාශනය

අල්ලස් හෝ දුෂ්චරණ වෛද්‍යනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය

36, මලලසේකර මාවත, කොළඹ 07, ශ්‍රී ලංකාව.

Tel: +94 112 596360 / 1954

Mob: +94 767011954

E-mail: ciaboc@eureka.lk

සෙනිය සංගෝධා කඳා ටො යෝරීක රුත්ත්ත්

“සුපිලිපන් ශ්‍රී ලංකාවක්”

අල්ලස් හෝ දුෂ්චරණ වෙශ්දනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය

පෙරවැන

ශ්‍රී ලංකාවෙන් අල්ලස හා දුෂ්‍රණය තුරන් කිරීම සඳහා වන පස් අවුරුදු ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම 2019 මාර්තු මස 18 වන දින එලිදැක්වුණු අතර එය අල්ලස් හෝ දුෂ්‍රණ වේදනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව සහ රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශයේ සහයෝගයෙන් ඇති කර ගත් ප්‍රතිපත්ති මාලාවේ ප්‍රතිඵලය මල් එල ගැන්වීමකි.

දුෂ්‍රණය තුරන් කිරීම සඳහා වන නවතම නව්‍යතාවය වනුයේ නිවාරණ වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාත්මක කිරීම වේ. මෙය සැලකිල්ලට ගතිමින් නව නිවාරණ ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වා දෙමින් දුෂ්‍රණය අවම කිරීම සඳහා ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මගින් කටයුතු කර ඇත. මෙම නව ක්‍රියාමාර්ග දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින නීති රිති රාමුව ගක්තිමත් කිරීමට සහ ඒවාට සම්බන්ධ රාජ්‍ය ආයතන සඳහා වඩාත් ක්‍රියාකාරී සහ එලදායී පසුබිමක් ඇති කිරීම සඳහා බෙහෙවින් ඉවහල් වේ.

මෙම අත්පොත ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට සමාලෝච්‍ය සකස් කරන ලද අතර එය වසරක් පුරා පැවති දීර්ශකාලීන සාකච්ඡා සහ වැඩිමුළුවල ප්‍රතිඵලයකි. මෙම අත්පොත සකස් කිරීමේ දී සමාජයේ සැම ජේපරයක්ම ආවරණය වන පරිදි අල්ලස හා දුෂ්‍රණය රිඳිබඳ තොරතුරු සොයා බෙලන ලදී. මෙයට අමතරව මෙම වැඩපිළිවෙළ වඩාත් සාර්ථක කර ගැනීමට ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර විශේෂයෙන්ගේ අදහස් හා යෝජනා ද සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. මෙම සියලු කරුණු සැලකිල්ලට ගතිමින් මෙම අත්පොත ශ්‍රී ලංකාවටම ආවේණික පසුබිමක් සඳහා සකස් කර ඇත.

මෙම අත්පොත නිර්මාණය කිරීම ශ්‍රී ලංකාව සාර්ථකත්වය සඳහා යන ඉතා දීර්ශ ඉදිරි ගමනක පළමු ආරම්භය වේ. සුඡිලිපන්නතාවය මත ගොඩනගුණ දැක්මක් ඇති මෙම වැඩපිළිවෙළ ඉතා පැහැදිලි ආකාරයෙන් සකස් කර ඇති අතර මෙහි සාර්ථකත්වය රඳා පවතිනුයේ ජාතියක් වශයෙන් අප සියලු දෙනාගේම එකාවන් කැපවීම මතය.

1 වැනි පරිච්ඡේදය

1975 අංක 01 දරණ වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ නීතිය සම්බන්ධයෙන් වන යෝජිත නීතිමය රාමුවට අදාළ ප්‍රතිපත්ති පසුබෑම	17
යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුව ඇති කිරීමේ අවගාසනාව හා අරමුණු යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුවේ විෂය පරිය යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුව	17 18 18

2 වැනි පරිච්ඡේදය

අල්ලස් හෝ දූෂණ වේදනා විමර්ශන කොමිෂන් සහා පනත සංගේධනය සඳහා වන යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුව ඇති කිරීමට වූ සාකච්ඡා හා ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත	27
පසුබෑම	27
යෝජිත නීතිමය රාමුව සඳහා වන මූලධර්ම	28
යෝජිත නීතිමය රාමුව ඇති කිරීමේ අවගාසනාව හා අරමුණු යෝජිත නීතිමය රාමුවට අදාළ විෂය පරිය යෝජිත නීතිමය රාමුව	29 29 30

3 වැනි පරිච්ඡේදය

අල්ලස් පනත සංගේධනය සඳහා වන යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුවට අදාළ සාකච්ඡා හා ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත	37
පසුබෑම	37
යෝජිත නීති රාමුව ඇති කිරීමේ අරමුණු හා අවගාසනාවයන් යෝජිත නීති රාමුවෙහි විෂය පරිය සහ අන්තර්ගතය	38 39

4 වැනි පරිච්ඡේදය	
මැතිවරණ ප්‍රවාරණ වැය නියාමනය කිරීමට අදාළ යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුව පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත	41
පසුබිම	41
යොජිත නීති රාමුව සම්බන්ධ මූලධර්ම	42
යොජිත නීති රාමුව ඇතිකිරීමේ අවශ්‍යතාව හා අරමුණ	42
යොජිත නීති රාමුවෙහි විෂයපරිය	43
යොජිත නීති රාමුව	43
5 වැනි පරිච්ඡේදය	
අපරාධ වලින් උපයාගත් දේපල පිළිබඳ පනත සඳහා වන යොජිත නීති රාමුව පිළිබඳ වූ ප්‍රතිපත්තිය	47
පසුබිම	47
යොජිත නීති රාමුව ඇතිකිරීමේ අවශ්‍යතාව හා අරමුණ	47
යොජිත නීති රාමුවෙහි විෂය පරිය	48
යොජිත නීති රාමුව	51
6 වැනි පරිච්ඡේදය	
අපරාධ වලින් උත්පාදනය කර ගන්නා ලද දේපල පිළිබඳ පනත සඳහා වන යොජිත ව්‍යවස්ථා රාමුව පිළිබඳ වූ ප්‍රතිපත්තිය	65
පසුබිම	65
තොරතුරු අනාවරණය කරන්නත් විසින් නීති විරෝධ ක්‍රියාවන් හෙළි කිරීමට පසුබට වීමේ හේතුසාධක	66
යොජිත ව්‍යවස්ථා රාමුව ඇතිකිරීමේ අවශ්‍යතාව හා අරමුණ	66
යොජිත නෙතික රාමුවට අදාළ වැදගත් කාරණාවන් කිහිපයක්	67

භැඳුනවීම

අල්ලස හා දූෂණය පිටු දැකීම සඳහා දැනට පවතින නීතිමය රාමුව වසර 25ක කාලයක් තුළ සංගේධනයට ලක්ව නොතිබීම හේතු කොටගෙන එම නීතිමය රාමුව ප්‍රමාණවත් නොවන බව සහ යල් පැන ගොස් ඇති බව පෙනී ඇත. මේ අමතරව, මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා පරිපාලනය රිති ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් හඳුන්වා දීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක් බවට පත්ව ඇත. දූෂණ මරදන උත්සාහයන් කෙරෙහි බලපාන්නා වූ අන්තර්වාසි ප්‍රතිපත්ති මෙන්ම දැනට පවත්නා සත්තාවි සහ කාර්යපටිපාලික නීති ලෝක ප්‍රවණතාවන් හා ගළපම්න් සංගේධනයට ලක් කළ යුතුව ඇත.

අල්ලස් හා දූෂණ සිද්ධීන්ට අදාළ වීමරුණයන් හා පැමිණිලි මෙහෙයවීමට බලපාන ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින මූලික නීති දෙකක කාලයක් තුළ සමාලෝචනයට ලක් වී තැනැ. නිවාරණ නීතියක් සම්බන්ධයෙන් ද අවධානය යොමුවේ තැනී බැවින් පවතින නීති තැවත ඇගයීමට ලක් කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. එක්සත් ජාතීන්ගේ දූෂණ විරෝධී ප්‍රයුජ්‍යාතිය (UNCAC), විවෘත රාජ්‍ය පාලන හැඳුල්කාරීත්වය (OGP) හා යුරෝපා සංගම වෙළඳ සහන ඕවිසුම් යටතේ ද, වෙනත් කළාපීය හා ද්වී-පාර්ශ්වීය ඕවිසුම් යටතේද, නීති සංගේධනය කිරීම වැනි ගක්තිමත් දූෂණ මරදන වැඩපිළිවෙළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට බැඳී සිටී. දූෂණයට එරෙහි සටනට අවශ්‍ය වන මෙවලම් ගක්තිමත් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර සම්බන්ධයෙන් මූලික මාර්ගෝපදේශ, එක්සත් ජාතීන්ගේ දූෂණ විරෝධී ප්‍රයුජ්‍යාතිය (UNCAC) විසින් සපයන අතර එම ප්‍රයුජ්‍යාතිය යටතේ ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධ පවත්වන ලද සමාලෝචන සැසිවාර දෙකෙහි දී හඳුනාගන්නා ලද අතියෝග හා වෙනත් රට්වල මේ සම්බන්ධයෙන් ඇති අත්දැකීම්වලින් ද ලැබෙන පිටුබලය අතිමහත් ය.

මෙම අත්පොතෙහි යෝජිත නෙතික සංගේධන සඳහා වූ ප්‍රතිපත්ති යෝජානා සහ එකී සංගේධනවලට අදාළ මූලික සංකල්ප ඇතුළත් ව ඇත. අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී නැවුම් යෝජනා ද ඇතුළත් කොට පවත්නා

නෙතික ප්‍රතිපාදන වැඩිදියුණු කිරීමට හාවිත කළ හැකි යෝජනා ගොන්නක් මෙහි අන්තර්ගතව ඇත.

පළමු පරිචේෂ්දයෙහි 1975 අංක 01 දරණ වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ නීතිය සම්බන්ධයෙන් වන රාමුවට අදාළ ප්‍රතිපත්තිය අන්තර්ගත වේ. විමර්ශනය සඳහා යොදා ගන්නා මෙවලමක් මෙන්ම නිවාරණ මෙවලමක් ලෙස ද වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ නීතිය වැඳගත් වේ. අයරා වත්කම් රස්කිරීම දැනටමත් දී ලංකාවේ වරදක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. පැහැදිලි කළ නොහැකි වත්කම් පුද්ගලයෙක් හට ඒකරාඹ වීම පහසුවෙන් හඳුනාගැනීම සඳහා වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ සහයවන බැවින් එය අගනා විමර්ශන මෙවලමකි. එසේම වත්කම් ප්‍රකාශ කිරීමේ වගකීමක් පුද්ගලයෙකු බැඳී සිටින විට අයරා මාරුගවලින් ධනය රස් නොකිරීමේ සඳාවාරාන්මක බලකිරීමට ඔහුව ලක් කෙරෙන බැවින් මෙම නීතිය නිවාරණ මෙවලමක් ලෙස ද ක්‍රියා කරයි. එබැවින් නීතිය ගෝලිය වශයෙන් සිදුවන නව න්‍යායාන්මක හා ප්‍රායෝගික ප්‍රවණතා සමඟ කරට කර සිටිය යුතු වන්නේ ය.

තවදුරටත් විමර්ශන සහ පැමිණිලි මෙහෙයුම් ගක්තිමත් කිරීම සඳහා අල්ලස් හෝ දූෂණ වේදනා විමර්ශන කොමිෂන් සහා පනත (කොමිෂන් සහා පනත) මෙන්ම රට අදාළ වෙනත් අපරාධ නීති ද සංගේධනය විය යුතුය. එනම් අල්ලස් කොමිෂන් සහාවේ කාර්යභාරයට නිවාරණ ක්‍රියාවන්, අල්ලසට හා දූෂණයට සම්බන්ධ මුදල් විදුද්ධිකරණය විමර්ශනය කිරීමට බලතල, මෙන්ම තුවුවක කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියට අදාළ බලතල සහ කාර්යපටිපාරික නීතිය ප්‍රතිවුහගත කිරීම වැනි විෂයන් ඇතුළත් විය යුතුය. දෙවන පරිචේෂ්දය මගින් අල්ලස් හෝ දූෂණ වේදනා විමර්ශන කොමිෂන් සහා පනත (කොමිෂන් සහා පනත) සංගේධනය සඳහා වන යෝජන ව්‍යවස්ථා රාමුව කෙටුම්පත් කිරීමට පාදක වූ සාකච්ඡා හා ප්‍රතිපත්ති ඇතුළත් වේ.

තන්වන පරිචේෂ්දය මගින් අල්ලස් පනත සංගේධනය කිරීම සඳහා වූ යෝජන ව්‍යවස්ථා රාමුවට අදාළ ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත ඉදිරිපත් කර ඇත. හරයාන්මක නීතියට කළ යුතු සංගේධන මෙහි අඩංගු වේ. ඒ අනුව පවතින තත්ත්වයන්ට අනුකූලවන ලෙස 1954 අංක 11 දරණ අල්ලස් පනතට විදේශ රාජ්‍ය නිලධාරීන්ට අල්ලස් දීම, පුද්ගලික අංශයේ අල්ලස්, බැඳියාවන් අතර ගැටුම් පිළිබඳ රිති හා ක්‍රිඩාවන්ට සම්බන්ධ අපරාධ වැනි දැන් අන්තර්ගත කිරීමට යෝජනා කර ඇත.

හතරවන පරිචේෂ්දයෙහි මැතිවරණ වැය නීතාමනය සඳහා වන යෝජන ව්‍යවස්ථා රාමුව සඳහා වූ ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත ඇතුළත් වේ. දේශපාලනය තුළ මුදලට ලබා දී ඇති වැඳගත්කම අවම කොට වඩා

සමානාත්මක ප්‍රතිපත්තින් බිජි කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කොටගෙන සකස් කරන ලද මෙම කෙටුම්පතට මූලිකත්වය සපයනු ලැබුවේ මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව සි.

පස්වන පරිවිශේෂය මගින් අපරාධ විලින් උත්පාදනය කර ගන්නා ලද දේපල පිළිබඳ පනත සඳහා වන යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුව පිළිබඳ වූ ප්‍රතිපත්තිය ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම ව්‍යවස්ථාවහි මූලික අරමුණ වන්නේ නීතිවිරෝධ ලෙස රස් කර ගත් වත්කම් අහිමි කිරීම හරහා තවදුරටත් එවැනි වැරදි සිදුවීම වැළැකවීමට පෙළඳවීමක් ඇති කිරීම ය. රාජ්‍ය වත්කම් ආපසු ලබා ගැනීම පිළිබඳ විශේෂ ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකාය විසින් මෙම සංකල්ප පත්‍රිකාව සකස් කරන ලදී.

අවසන් පරිවිශේෂයෙහි අඩංගු වන්නේ තොරතුරු අනාවරණය කරන්නන්ගේ (Whistle Blower) ආරක්ෂාව සම්බන්ධ නෙතික ප්‍රතිපාදන වලට අදාළ ප්‍රතිපත්ති රාමුව පිළිබඳ කෙටි සාකච්ඡාවකි. තොරතුරු අනාවරණය කරන්නන්ගේ ආරක්ෂාව සහතික කිරීමට අදාළ නීති සම්පාදනයේ දී සැලකිය යුතු ප්‍රධාන කාරණාවන් සහ මූලධර්ම මේ තුළ අඩංගු වේ. එක හා සමාන නීතිමය පද්ධතියක් සහිත රට්ටල පවතින තත්ත්වයන් මෙන්ම ජාත්‍යන්තර න්‍යායන් සහ සම්මතයන් අනුසාරයෙන් ලැබුණු පෙළඳවීමෙන් මෙය කෙටුම්පත් කර ඇත.

එළදායි ලෙස දූෂණය පිටු දකිනු වස් පුළුල් නෙතික හා ප්‍රතිපත්ති රාමුවක වැදගත්කම වටහා ගනු ලැබූ හෙයින් බුදුවිධ පාර්ශවයන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් යුතු ක්‍රියාවලියක් මගින් දැනට පවතින නීතියේ අඩු ප්‍රහුඩුකම් හඳුනාගෙන ඒ සඳහා නවමු නීතින් හඳුන්වාදීම සඳහා බලධාරීන් කටයුතු කළ යුතු බව විශේෂයෙන් ම සැලකිය යුතු කරණකි. දූෂණ මරදන ක්‍රියාවලිය අධික්ෂණය කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තු අධික්ෂණ කමිටු වඩා පුළුල් ලෙස කාර්ය හාරයක් කළ යුතුය යන අදහස් නියාමන ක්‍රියාවලිය තුළ දී මතු වී ඇත.

1 වැනි ජරුවීශේදය

1975 අංක 01 උරුණ වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ නීතිය
සම්බන්ධයෙන් වන යොම්ක නීතිමය රාමුවට අදාළ ප්‍රතිපත්ති

තක්සිම

වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ නීතිය අල්ලස් හා දූෂණය මැඩලීමට හාවත වන මෙවලමක් බැවින් රට අදාළ නීතිය හාවතය අන්තර්ජාතික නව ප්‍රවණතාවන්ට සම්පාත්ව ක්‍රියාත්මක විය යුතුය. නමුත්, මෙම විෂයට අදාළ ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය 1988 වසරේ සිට යාවත්කාල වී තැක. මේ නිසා අල්ලස් හෝ දූෂණ වෝදනා විමර්ශන කොමිෂන් සහා පනත හා රට ආනුෂ්ඨික පනත් (වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ පනත ද ඇතුළත්) සංශෝධනය කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය 2017 නොවැම්බර 07 වන දින ලැබුණි. ඉන් අනතුරුව වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමට අදාළව භූතානය, මළයාසියාව සහ නොංකොං වැනි රටවල් සමඟ දැනුම පුවමාරු කර ගැනීමෙන් ලැබුණු අන්දකීම් ද දේශීය විශේෂඥයන්ගේ දැනුම ද උපයෝගී කර ගනීමින් සෞරකම් කරන ලද වත්කම් ආපසු අය කර ගැනීමේ තුමෝපායන් පිළිබඳ ආයතනය (STAR), ලෝක බැංකුව, ස්මෙලාවේනියාව සහ ඉන්ද්‍රියාව නියෝජනය කළ විවිධ පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් අදාළ නීති සංශෝධනය සම්බන්ධ අවධානය යොමු කරන ලදී.

යොම්ක වනවක්‍රාදායක රාමුව ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාව හා අරමුණු:

- රාජ්‍ය පාලනය තුළ සුපිළිපන්නතාව ගක්තිමත් කිරීම හා වගවීම වැඩි කිරීම
- රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ මහජන විශ්වාසය වැඩිකිරීම හා මහජන සහභාගිත්වය ගක්තිමත් කිරීම
- මහජනතාවගේ විමසිලිමත්හාවය වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් රාජ්‍ය නිලධාරයන් මහජන කටයුතු / නිල කටයුතු ඉටු කිරීමේ දී සිදු කරනු ලබන බැඳියාවන් අතර ගැටුම් සහ යුතු ධෙළවත් වීම වැළැකවීම

- රාජ්‍ය පාලනය කුළ විනිවිදභාවය වැඩි කිරීම
- කාර්යක්ෂම නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් ප්‍රමාණවත් දැන්වනයන් පැනවීම
- රාජ්‍ය පාලනය කුළ අල්ලස හා දූෂණය පිටු දැකීමට කටයුතු කරන ආයතන අතර අන්තර් සම්බන්ධතාව වර්ධනය කිරීම
- UNCAC යටතේ වන බැඳියාවන් ඉශේෂ කිරීම

යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුවේ විෂය තැනෑ

වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ නීතියට අදාළ යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුව මගින් කරුණු 08 ක් සම්බන්ධයෙන් අවධානය ගොමු කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

- 1 වැනි කාරණය: කුවුරුන් විසින් වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කළ යුත්තේ ද?
- 2 වැනි කාරණය: කවර වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කළ යුත්තේ ද?
- 3 වැනි කාරණය: කුමන අවස්ථාවේ ප්‍රකාශය කළ යුත්තේ ද ?
- 4 වැනි කාරණය: ප්‍රකාශය ඉදිරිපත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය
- 5 වැනි කාරණය: විද්‍යුත් වත්කම් බැරකම් ප්‍රකාශයේ අන්තර්ගතය
- 6 වැනි කාරණය: නිරවද්‍යතාව ඇගයීමේ ක්‍රියාවලිය
- 7 වැනි කාරණය: මහජන ප්‍රවේශය (ප්‍රකාශනයන්ගේ අන්තර්ගතය ලබා ගැනීමට මහජනතාවට ඇති හැකියාව)
- 8 වැනි කාරණය: දැඩිවම්

යෝජිත නීතිමය රාමුව

ඉහත කරුණු වලට අදාළව පහත පරිදි වත්කම් හා බැරකම් නීතියේ සංශෝධන යෝජනා කර ඇත.

1. දීර්ඝ නාමය :

ජාත්‍යන්තර බැඳියාවන්ට අනුගත වීමේ වැදගත්කම ද සමකාලීන නීතියේ පදනම ද පිළිබඳ වන ආකාරයෙන් යෝජිත නීතියේ දීර්ඝ නාමය සංශෝධනය කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

2. තුරුවිකාව :

නීතියේ ඇති වැදගත්කම සහ අදාළත්වය පෙන්නුම් කෙරෙන පරිදි පුරුවිකාවක් හෝ අවශ්‍යතාවක්/අරමුණක් දැක්වෙන වගන්තියක් ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කෙරේ. ඒ යටතේ පහත දැක්වෙන දැ ඇතුළත් කිරීමට අදහස් කෙරේ. පාලනය තුළ සූචිලිපන්නතාව ගක්තිමත් කිරීම හා වගවීම වැඩි කිරීම; රාජු පාලනය පිළිබඳ මහජන විශ්වාසය වැඩි කිරීම හා මහජන සහභාගිත්වය වැඩි කිරීම; මහජන විමසිලිමත්හාවය වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් මහජන කටයුතු / නිල කටයුතු ඉටු කිරීමේ දී සිදු කරන ලබන බැඳියාවන් අතර ගැටුම් සහ අපුරුෂ දෙනවත් වීම වැළැක්වීම; රාජු පාලනය තුළ විනිවිධාවය වැඩි කිරීම; කාර්යක්ෂම නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් ප්‍රමාණවත් දේශීඩනයක් පැනවීමත් රාජු පාලනය තුළ අද්ලස හා දූෂණය පිටු දැකීමට කටයුතු කරන ආයතන අතර අන්තර් සම්බන්ධතාව වර්ධනය කිරීම; UNCAC යටතේ වන වගකීම් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

3. තෙවන කාරණයට අදාළ යොමින සංශෝධන : කුමුදු විසින් වත්තම් භා බැරුණම් ප්‍රකාශ කළ යුතුතේ ද?

දැනට ප්‍රකාශ ලබා දීමට බැඳි ඇත්තේ මාණ්ඩලික තිබාරීන් පමණි. ඒ සඳහා පහත තැනැත්තන් ද එකතු කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

- ප්‍රකාශ ලබා දීමේ පුද්ගල කාණ්ඩ අතරට පහත පුද්ගල කාණ්ඩ ද ඇතුළත් කර පුළුල් කිරීම අවශ්‍ය වනු ඇත.
- i. ජනාධිපති
- ii. පළාත් සහා සාමාජිකයින්
- iii. පළාත් පාලන ආයතනවල සාමාජිකයින්
- iv. මහජන නියෝජිකයින්ගේ පුද්ගලික කාර්ය මණ්ඩල (පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී, පළාත් සහා මන්ත්‍රී, පළාත් පාලන ආයතනවල සාමාජිකයන්)
- v. තානාපතිවරුන්
- vi. රාජු බැංකුවල කළමනාකාර හෝ අධික්ෂණ කාර්ය මණ්ඩල
- vii. වැඩි අවදානමක් සහිත පහළ මිට්ටමේ කාර්ය මණ්ඩල (අවදානම් විශ්ලේෂණය කිරීම තුළින් වරින් වර හළුනා ගන්නා අවදානම් සහිත කාර්ය මණ්ඩල කටරක් ද යන්න රෙගුලාසි මින් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබේ.)
- viii. 19 වන සංශෝධනයෙන් ඇතුළත් කර ඇති ස්වාධීන කොමිෂන් සහා සාමාජිකයින්

අං. ප්‍රකාශකරු විසින් පහත දැක්වෙන තැනැත්තන් සම්බන්ධ වත්කම් සහ බැරකම් අනාවරණය කිරීමට නීතියෙන් යෝජනා කෙරේ.

- i. මිහු / ඇය
- ii. කලනයා
- iii. යැපෙන දරුවන් (වයස් සීමාවකින් තොරව)
- iv. නෙතික බැඳීමක් ඇතිව හෝ නැතිව එක්ව වාසය කරන පුද්ගලයින් (නමුත් මෙයට කුටුම්හ ස්වභාවයේ නොවන සඛැලානා අයන් නොවේ. උදා : මහල් නිවාසයක කුලිය බෙදා ගැනීමට එකට සිටින්නන්)

4. දෙවන කාරණයට අදාළ සංශෝධන: කටර වත්කම් හා වගකීම් ප්‍රකාශ කළ යුතුද?

අ. පහත වර්ගයේ පුළුල් වත්කම් හා වගකීම් අනාවරණය කිරීම අවශ්‍ය වන ආකාරයට නීතියට ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

- i. ස්ථාවර වත්කම්
- ii. මූල්‍ය වත්කම්
- iii. වටිනා වංචල දේපල
- iv. සුරක්ෂිපත්
- v. සමාගම් වලට අදාළ අයිතින්
- vi. සමාගම්වල අර්ථලාභී හිමිකාරත්වය
- vii. අස්ථානය වත්කම් (ස්ථරය කළ නොහැකි)
- viii. ආදායම්
- ix. මූල්‍ය බැඳියාවන්
- x. ප්‍රකාශකගේ වියදම් හා ගනුදෙනු
- xi. සමාගම් රැකියාවන්
- xii. සංවිධානවල හා ඒවායේ පාලක මණ්ඩල සාමාජිකත්වය
- xiii. බැඳියාවන් අතර ගැටුම් අනාවරණයට අදාළ සාමාන්‍ය නොරතුරු (අවශ්‍ය පරිදි වරින් වර රෙගුලාසි මගින් දත්ත්වනු ලැබේ.)

ආ. නීති/රෙගුලාසි පුළුල් කිරීම හෝ නවීකරණය කිරීම අල්ලස් හෝ දුෂණ වෛද්‍යනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව සතු කාර්යයක් ලෙස යෝජනා කෙරේ.

- අ. මූලික නීතියට අතිරේක වගයෙන් ත්‍යාග පිළිබඳ රිති (ප්‍රකාශක විසින් ත්‍යාග හාර ගැනීමට අදාළ රිති) කෙටුම්පත් හ්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජනා කෙරේ.
5. තුත්වන කාරණයට අදාළ යෝජිත සංශෝධන: ශුමත අවස්ථාවේ ත්‍යාගයක් සිදු කළ යුතු? (Declaration)
- යෝජිත පද්ධතිය තුළ අදියර කිහිපයක් යටතේ ප්‍රකාශ කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.
- වත්කම් ප්‍රකාශ කිරීම සිදු කළ යුතු අවස්ථා,
- පළමු පත්වීම හාර ගන්නා අවස්ථාවේ දී
 - වාර්ෂිකව (දෙනට සිදු කරනු ඇතාරයට)
 - ඩුර කාලය අවසන් වීමෙන් / විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු
 - විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු (වසර 2 ක් ගතවන තුරු)
 - වත්කම්වල සැලකිය යුතු වෙනසක් සිදු වුවහොත් එම අවස්ථාවේ දී (අතුරු ප්‍රකාශ)
 - මැතිවරණ අපේක්ෂකයන් නාමයෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමේ දී ඒ සමඟ ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.
- යෝජිත නීතිය මගින් වත්කම් ප්‍රකාශ කිරීම සම්බන්ධව අදාළ ප්‍රකාශ කරනු ලබන්නන් වෙත උපදේශක්මක සේවාවක් සැපයීම දුෂ්පාශය පිටු දැකිමට පිහිටුවා ඇති ආයතනය හෝ ඒ සඳහා පත්කර ඇති නිලධාරීන් (නිවාරණ) ව හැකිවන ආකාරයෙන් ඉඩ සලසා ඇතේ.
- මෙම සේවාව ප්‍රකාශ කරන්නන්ගේ පහසුව පිණීස ඇති කරන්නා වූ ස්වේච්ඡා සේවාවක් වන අතර මෙම උපදේශ ලිඛිතව ලබා දෙනු ලැබේ. මෙම සේවාවේ උපදේශ පැතුවන් එම සේවාවෙන් පිළිතුරක් ලැබුවද නොලැබුවද ප්‍රකාශ ලබා දීම අනිවාර්ය වේ.
6. තතර වන කාරණයට අදාළ යෝජිත සංශෝධන : ඉදිරිජත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය හා පස්වන කාරණය: ඉ-ත්‍යාග ආකෘති තත්ත්වය අන්තර්ගතය (Submission)
- පවතින ක්‍රමය යටතේ ප්‍රකාශකරුගේ තනතුරු අනුව විවිධ අධික්ෂණ නිලධාරීන් හට ප්‍රකාශ ඇතින් ඉදිරිපත් කරන නමුත් යෝජිත ක්‍රමය භරණා මධ්‍යගත අධිකාරියට ඉලෙක්ට්‍රොනික ක්‍රමයට මෙම ඉදිරිපත් කිරීම සිදු වේ.

- අ. වත්කම් ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කිරීම සහ නිරවද්‍යතාවය ඇගයීමේ ක්‍රියාවලිය මධ්‍යගත අධිකාරියක් මගින් පරිපාලනය වනු ඇති අතර එම මධ්‍යගත අධිකාරිය වත්කම් ප්‍රකාශ කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධ කේත්තුය වගකීම දරනු ලැබේ. (මෙම මධ්‍යගත අධිකාරිය අල්ලස් හෝ දූෂණ වෝදනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාවහි කොටසක් වනු ඇති අතර එයට අල්ලස් හෝ දූෂණ වෝදනා විමර්ශන කොමිෂන් සභා පනත යටතේ බලය ලැබේ.
- ආ. නීතිය ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රකාශන ක්‍රියාවලි ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක වන තෙක් සංඛාත්ති සමය වෙනුවෙන් සංඛාත්තිමය වගන්තියක් ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කෙරේ.(Transitional Provinson)
- අ. තමන්ගේ අධික්ෂණයට යටත් වන පුද්ගලයින් වත්කම් සහ බැරකම් නීතියට අනුව කටයුතු කරන බවට වගබලා ගැනීම සඳහා වූ වගකීම ආයතන ප්‍රධානීන් හට පැවරීම සඳහා නීතිමය ප්‍රතිපාදන සකස් කිරීමට තවදුරටත් යෝජනා කෙරේ.

7. තෘත්ත කාරණයට අදාළ යොම් කංශයේදහා: නිරවද්‍යතාවය ඇගයීමේ ක්‍රියාවලිය

දැනට පවතින ක්‍රමය යටතේ ඉදිරිපත් කරන ප්‍රකාශනවල නිරවද්‍යතාවය ඇගයීමේ ක්‍රමයක් නොමැති වූවද යොම් ක්‍රමය යටතේ එවත් ක්‍රමයක් ඇති කෙරේ.

- අ. පහත අවස්ථාවන් හි නිරවද්‍යතාවය ඇගයීමේ ක්‍රියාවලියන් සිදු කිරීමට යෝජනා කෙරේ.
- ඉදිරිපත් කර ඇති කරුණු වල සත්‍යවාදීව, සම්පූර්ණ බව, නීතිමය දිනයේ දී ඉදිරිපත් කර ඇති ද යන්න කාලයෙන් කාලයට පරීක්ෂා කර බැලීමේදී
 - නීති විරෝධී දහවත් වීම සම්බන්ධව තොරතුරු ඉලෙක්ට්‍රොනික ක්‍රියාවලිය මගින් අනාවරණය වීම නිසා ඒ බවට අනතුරු ඇගවීම් ලද අවස්ථාවල දී
 - අභ්‍යන්තර හෝ බාහිර ආයතන/ පුද්ගලයන්ගෙන් ලැබෙන පැමිණිලි මත පසු විපරමක් කිරීමේදී
 - විමර්ශනාත්මක මාධ්‍ය මගින් කරුණු අනාවරණය කර ගන්නා විරදි

- v. වෙනත් විමර්ශන අංශයේ දී දත්ත ගබඩා තුළ ඇති තොරතුරු ලබා ගැනීමේ බලයක් නිවරදුණතාව ඇගයීමේ ක්‍රියාවලියේ සිටින නිලධාරීන් හට ලබා දීමට යෝජනා කරනු ලැබේ. මෙම තොරතුරු නම් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ඇති වාර්තා, මෝටර රථ දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ඉඩී වාර්තා/ දත්ත පදනම් වේ.

8. තත්ත්ව කාරණයට අදාළ යෝජිත සංශෝධන: මහජන ප්‍රවේශය (Public Access)

මහජන ප්‍රවේශයක් යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ වත්කම් බැරකම් ප්‍රකාශයේ පිටපතක් ලබා ගැනීමට සාමාන්‍ය මහජනතාවට ඇති අයිතිය යි.

අර්ථවත් මහජන ප්‍රවේශයක් වෙනුවෙන් පහත යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇතුළු.

- ආ. වත්කම් ප්‍රකාශ කරන තැනැත්තන්ගේ පුද්ගලිකත්වය හා ආරක්ෂාව සුරක්ෂිත සඳහා සංවේදී පුද්ගලික කාරණා අනාවරණය නොකෙරේ. එම සීමාවන්ට යටත් සංස්කරණය වූ ප්‍රකාශයක් මහජනයා වෙත ලබා ගැනීමේ අවස්ථාව ලබා දීම සිදු කෙරේ. මෙහි දී ඉලෙක්ට්‍රොනික තුම මගින් ස්වයංක්‍රීයව සංස්කරණය වූ ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කෙරේ.
- ඇ. අන්තර්වාර (සංකාන්ති) කාල සීමාව තුළ මැතිවරණ අපේක්ෂකයන් විසින් ව්‍යවස්ථාමය අවශ්‍යතාවන් සඳහා සම්පූර්ණ වත්කම් බැරකම් ප්‍රකාශනයක් ලිඛිත ව සිදු කිරීම හා මහජන දැනුවත්හාවය වෙනුවෙන් සංස්කිරීත ප්‍රකාශනයක් ලිඛිතව සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ. මෙම කාලය තුළ අදාළ ප්‍රකාශන පත්‍රිකා භාර ගැනීම මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ කාර්යයක් වේ.
- ඇ. තොරතුරු අනාවරණයට බාධා පමුණුවන වෙනත් නීතිවල ඇති රහස්‍යභාවය පිළිබඳ නීති සංශෝධනය කිරීමට අදාළ ප්‍රතිපාදන අනිවා යන අන්දමින් වත්කම් බැරකම් නීතිය සංශෝධනය කිරීම.
- ඇ. මහජනතාවට තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව තොරතුරු දැන ගැනීමේ පනත යටතේ සිදු වන බවට වන වගන්තියක් ඇතුළත් කිරීම.

- ඉ. අනෙක්නා නීති සහයෝගිතාව හෝ අන්තර්ජාතික නීතිමය අවබෝධනාවයන් බලාත්මක කිරීමේ කටයුතුවලදී ප්‍රයෝගනයට ගැනීමට හැකි වන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ විමර්ශන / පැමිණිලි මෙහෙයුවන ආයතනවලට වත්කම් බැරකම් ප්‍රකාශවල ප්‍රවේශවීමට හැකි වන පරිදි නිශ්චිත ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කිරීම.
- ඊ. පූර්ණ ප්‍රවේශයක් සඳහා ඉල්පුම් කළ හැකි බලධාරීන් හා ආයතන සම්බන්ධ පැහැදිලි ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කිරීම.
- මෙයට නීතිපති, පොලිස්පති, විශේෂ පොලිස් ඒකක වල ඒ සඳහා පත් කර ඇති නිලධාරීන්, රේගු නිලධාරීන්, රේගු අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්, ආදායම් දු කොමිෂන් ජනරාල්, FIU ද ඇතුළත් වේ.

9. අවවන කාරණයට අදාළ යොම් සංයෝධන: දැක්වම්

ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීමට උනන්දු කිරීම වැදගත් වන බව අවධාරණය කිරීම සඳහා දක්වම් ප්‍රමාණවත් මෙන්ම වරදක් සිදු වීම වළක්වන ආකාරයේ විය යුතු බවට යෝජනා කරනු ලැබේ. පහත අවස්ථාවන් සඳහා දක්වම් ලබා දිය යුතු බවට යෝජනා කරනු ලැබේ.

- අ. ප්‍රමාද වී සිදු කරන ප්‍රකාශන

පහත සඳහන් අවස්ථාවන් වල දී ඒවාට උවිත ලෙස සිර දක්වම්, හෝ දඩ් නියම කිරීම.

- වාර්ෂික ප්‍රකාශ හා විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු සිදුකරන ප්‍රකාශ
- පලමු පත්වීමේදී ලබාදෙන ප්‍රකාශය, අතුරු ප්‍රකාශ, පුර අවසාන (හෝ විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු) ප්‍රකාශ
- මැතිවරණයක දී අපේක්ෂකයන් (මැතිවරණ නීතියට අනුව දක්වම් නියම කිරීමට හැකිවන පරිදි අදාළ ප්‍රතිපාදන මැතිවරණ නීතියට ඇතුළත් කිරීමට මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව කටයුතු කිරීම)

- ආ. ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් නොකිරීම

පහත සඳහන් අවස්ථාවල දී ඒවාට උවිත ලෙස සිර දක්වම් හෝ දඩ් නියම කිරීම.

වාර්ෂික ප්‍රකාශ හා විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු සිදු කරන ප්‍රකාශ, පළමු පත්වීමේ දී ලබා දෙන ප්‍රකාශය, අතුරු ප්‍රකාශ, ඔරු අවසාන (හෝ විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු) ප්‍රකාශ වෙනුවෙන්

මැතිවරණයක දී අලේක්ෂකයන් (මැතිවරණ නීතියට අනුව දූෂ්චරිතම් නියම කිරීමට ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කිරීමට මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් තීරණය කිරීම)

ඇ. වැරදි තොරතුරු, ප්‍රකාශනයෙහි උග්‍රතා

බන්ධනාගාර ගත කිරීම හා වැඩි කළ ද්‍රීඩ

ඇ. වාර්තා කිරීමේ අවශ්‍යතාවයට අනුව කටයුතු තොකරන දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන් :

තැවත තැවත මෙලෙස මග හැරීම කරන අවස්ථාවක දී දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීයාට අවවාද කිරීම හෝ සුදුසු විනය ක්‍රියා අනුගමනය කිරීම.

2 වැනි ජරීවිශේදය

**අලුත් තො දූෂණ ටෝල්නා විමර්ශන කොමිෂන් සභා
තනත කංශෝධනය සඳහා වන යෝමේන වනවකටා රාමුව
ඇති කිරීමට වූ කාකවිෂා තා ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත**

තක්තිම

මහජන දේපල පුරුත්තීම හා ආරක්ෂා කිරීම හා මහජන දේපල අවසාථික කිරීමට එරෙහිව කටයුතු කිරීමේ වගකීම ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුතුම ව්‍යවස්ථාවෙහි අවධාරණය කර ඇති අතර එය තවදුරටත් ගක්තිමත් කිරීම දහනව වන ආණ්ඩුතුම ව්‍යවස්ථා සංගේධනය මගින් සිදුකොට ඇත. එමගින් ජාත්‍යන්තර බැඳීයාවන් අනුව අල්ලසට හා දූෂණයට එරෙහිව ස්වාධීන අල්ලස් හෝ දූෂණ වෝල්දනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාවක් ඇති කිරීම සිදුවිය යුතු ය. දූෂණයට එරෙහි එක්සත් ජාතින්ගේ ප්‍රයුත්තියේ විධිවිධාන අනුව සාමාජික රටවල් විසින් දූෂණ මරදනය සම්බන්ධ විශේෂිත ආයතන ඇති කිරීම හා එම ආයතන මගින් දූෂණ නිවාරණය, ආයතන අතර සම්බන්ධිකරණය හා අධ්‍යාපනික දැනුවත් කිරීම සිදු කළ යුතු අතර (6 වගන්තිය) දූෂණ විමර්ශනය හා නඩු පැවරීම් ද සිදුකළ යුතිය (36 වගන්තිය). විවෘත රාජ්‍ය හැඳුල්කාරීන්ටයේ සාමාජිකයෙකු වන ශ්‍රී ලංකාව දූෂණ නිවාරණ ත්‍රියාකාරකම බලාන්මක කිරීම සඳහා එකග වී ඇත. GSP+ සහන යටතේ ද දූෂණ මරදන ආයතන ගක්තිමත් කිරීමේ අවශ්‍යතාව මතු වී තිබේ.

මෙම පසුබිම තුළ අල්ලස් හෝ දූෂණ වෝල්දනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව විසින් අල්ලස් හෝ දූෂණ වෝල්දනා විමර්ශන කොමිෂන් සභා පනත සහ රීට ආනුජාගික වෙනත් පනත් සංගේධනය කිරීමට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ඉල්ලා සිටි අතර 2017 නොවැම්බර 07 වන දින රීට අනුමැතිය ලැබූණි. ඒ අනුව ගක්තිමත් දූෂණ මරදන කොමිෂන් සභාවක් ඇති කිරීම සඳහා අවැසි නීතිමය රාමුවක් සකස් කිරීම සඳහා පහත යෝජනා ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

යොමු හිතිමය රාමුව සම්බන්ධ මාරුගෝනදේශක මූලධරම

කාර්යක්ෂම දූෂණ විරෝධී ආයතන සඳහා අත්‍යවශ්‍ය UNCAC සංක්ලේපක් වන, අවශ්‍ය ස්වාධීනත්වය, පිළිබඳව සවිස්තරාත්මක මග පෙන්වීමක් දූෂණ මරදන ආයතන වලට අදාළ වන මූලධරම ජාකාරතා ප්‍රකාශනයේ අන්තර්ගත වී ඇත. ජාත්‍යන්තර දූෂණ මරදන ආයතනයන්හි බලධාරීන්ගේ සංගමය (IAAC) ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව විසින් පැනමාවෙහි ද 2013 වර්ෂයේදී පැවති සැසියේදී ජාකාරතා ප්‍රකාශය අනුමත කරන ලද අතර එම ප්‍රකාශය UNCAC හි සාමාජික රටවල් විසින් 2013 වසරේදී UNCAC යෝජනා 5/4 ලෙස හා 2017 වසරේදී යෝජනා 7/5 ලෙස ස්ථීර කොට ඇත. ජාකාරතා ප්‍රකාශයේ ඇතුළත් මූලධරම මිනින් ලොව පුරා පිහිටි දූෂණ මරදන ආයතන සතුව තිබිය යුතු ගති ලක්ෂණ දක්වා ඇත.

- දූෂණ මරදන ආයතනයේ විෂය පරිය හා බලය පැහැදිලිව දක්වා තිබේ
- දේශීය හා අන්තර්ජාතික ආයතන අතර මනා සහයෝගීතාව
- දූෂණ මරදන ආයතනයන්හි ස්ථීරතාව තහවුරු කිරීම
- දේශාලනීක, අපක්ෂජාති, සුෂ්ක්ලිපන් හැකියාව වැනි කරුණු ආරක්ෂා වන පරිදී එම ආයතනවලට ප්‍රධානීන් පත් කිරීම
- දූෂණ මරදන ආයතනවල අඛණ්ඩ පැවැත්ම තහවුරු කිරීම
- බුරකාලය ආරක්ෂා කිරීම හා බුරයෙන් ඉවත්කිරීම නීත්‍යානුකූල අයුරින් ම පමණක් සිදු කිරීම
- ඉහළ මට්ටමේ ප්‍රමිතියෙන් යුතු ආචාර ධර්ම හා ගක්තිමත ලෙස ආචාරධර්මවලට අනුගත වීමේ යාන්ත්‍රණයක්
- තම වගකීම හා බලය ඉටු කිරීමේදී සිදු කරන කාර්යයන්ට එරෙහිව සිවිල් හා අපරාධ නඩු පවරනු ලැබීමෙන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වන මූක්තිය
- ප්‍රමාණවත් වැළුඳ්
- ආයතනය සතුව ඇති මානව සම්පත් සම්පූර්ණයෙන් පාලනය කිරීමේ බලය හා ප්‍රමාණවත් හා විශ්වසනීය සම්පත් පැවතීම
- මූල්‍ය ස්වාධීනත්වයන් පැවතීම

- ආයතනය අභ්‍යන්තර හා බාහිර වගයෙන් වගවීම
- කම ප්‍රගතිය සිල්ලබදුව වාර්තාකරණය, මහජන සන්නිවේදනය හා සහභාගිත්වය

ලොව කාර්යක්ෂමතම දූෂණ මරුදා ආයතනයන් පවතින ගොංකොං, (විශේෂ පරිපාලන ප්‍රදේශය) සිංගප්පැරුව, මලයාසියාව සහ ඉන්ද්‍ර්‍යනීසියාව වැනි රටවල ලද අත්දැකීම් වල පෙළඳවීමක් මෙම ප්‍රකාශය සකස් කිරීමේ දී පාදක වී ඇත.

යොනි නීතිමය රාමුව ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාව හා අරමුණ

- අනවශය බලපෑමකින් තොර ඩු, ප්‍රමාණවත් බලයකින්, පුහුණුවකින් හා සිය වගකීම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකි නිසි සම්පත් වලින් යුතු ස්ථාධිත කොමිෂන් සහාවක් ස්ථාපිත කිරීම.
- පරිපාලනයේ සුමිලිපන්නතාව ගක්තිමත් කිරීම හා වගවීම වැඩ කිරීම.
- මහජන විශ්වාසය වැඩි කරන අන්දමින් ආණ්ඩුව කටයුතු කිරීම හා පරිපාලන කටයුතුවල දී මහජන සහභාගිත්වය ගක්තිමත් කිරීම.
- අල්ලස හා දූෂණය සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේ දී අන්තර් ආයතන සහයෝගීත්වය හා ජාත්‍යන්තර සහභාගිත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- පවතින දැන්වීන ගක්තිමත් කිරීම හා ප්‍රමාණාත්මක දඩුවම් පැශ්වීම මගින් විමර්ශනයිලි මෙහෙයුම් ගක්තිමත් කිරීම
- "UNCAC" වෙනත් ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම් හා ජාත්‍යන්තර රැමතා, ප්‍රමිතින් හා යහ හාවිතයන් යටතේ බැඳී සිටින වගකීම් ඉෂේය කිරීම.

යොනි නීති රාමුවට අදාළ විෂය තරු

මෙම නීති රාමුව පහත අංශයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත.

- කොමිෂන් සහාව ස්ථාපිත කිරීම, කොමසාරිස්වරුන්ගේ සංයුතිය, පත් කිරීම හා බුරකාලය ස්ථාපිත කිරීම
- කොමිෂන් සහාවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් හා කාර්ය මණ්ඩලයන් පත් කිරීම, විෂය පරිය

- කොමිසම සතුව තීටිය යුතු මෙහෙයුම් හා මූල්‍ය ස්වාධීනත්වය, මානව සම්පත් සම්බන්ධ තම බලය හා පාලනය.
- කොමිෂන් සහාවේ කාර්යභාරය හා බලතල
- තොරතුරු ලබා දෙන්නන්, හඩ නගන්නන් (Whistle blower), සාක්ෂිකරුවන් හා කොමිෂන් සහාවට සහාය දක්වන අනෙකුත් පුද්ගලයන් ආරක්ෂා කිරීම
- වත්කම් ප්‍රකාශන කළමනාකරණය සඳහා ආයතනයක් ඇති කිරීම
- කොමිෂන් සහාවේ කටයුතු වලට එරෙහිව සිදු කරනු ලබන වැරදි
- විවිධ ප්‍රතිපාදන
- අන්තර් කාලීන විධිවිධාන (සංඛාන්ති සමයේ දී)

යෝජිත නීතිමය රාමුව

අප්‍රතින් කෙටුම්පත් කරනු ලබන නීතිය සඳහා පහත ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබේ.

1. දිරක නාමය

ජාත්‍යන්තර බැඳියාවන් හා නීතියේ කාලීන අවශ්‍යකාවන් ඉස්මතු වන පරිදි පවතින පනතේ දීර්සන නාමය සංශෝධනය කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබේ. අධ්‍යාපනික හා තිවාරණ කටයුතු ඇතුළු කොමිෂන් සහාවේ පුළුල් කරන ලද කාර්යභාරය මෙන්ම දැනට පවතින විමර්ශන හා නඩු පැවරීමේ කාර්යභාරය ද මෙම දීර්සන නාමය මගින් පිළිවිශිෂ්‍ය කෙරෙනු ඇත. පනතේ විෂය පරිය යම් යම් අවස්ථාවල දී 2006 අංක 5 දරණ මුදල් විගුද්ධිකරණ පනතේ හා දැන්ව නීති සංග්‍රහයේ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වන පරිදි ව්‍යාප්ත කරනු ඇතේ.

2. අවශ්‍යකාව/ අරමුණ පිළිබඳ වගකි

නීතියේ අදාළත්වය හා වැදගත්කම ඉස්මතු වන ආකාරයට පූර්විකාවක් හෝ ,අවශ්‍යකා/අරමුණු පිළිබඳ වගන්තියක් ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කෙරේ. අවශ්‍යකා පිළිබඳ වගන්තියට ඉහතින් දක්වා ඇති අරමුණු හා අවශ්‍යකා ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

3. ලුහුණු නාමය

කොමිෂන් සභාවේ නාමය අනුව කාර්යභාරය වීමරුගනයට පමණක් සිමා වන බැවින් අල්ලයේ හෝ දූෂණ වේදනා වීමරුගන කොමිෂන් සභා පනත යන්න වෙනුවට, දූෂණ මරදන පනත, යනුවෙන් ලුහුණු නාමය වෙනස් කිරීමට යෝජනා කෙරේ. මෙම වෙනස්කිරීම් යෝජනා කෙරෙනුයේ කොමිෂන් සභාවේ පුළුල් කරන ලද කාර්යභාරය මනාව පිළිබඳ කිරීමට සි.

4. කොමිෂන් සභාව ස්ථාපිත කිරීම, කොමසාරිස්වරුන්ගේ සංග්‍රහීය තත කිරීම හා බුරු කාලය

කොමිෂන් සභාව ආයතනික රාමුවට ඇතුළත් වන්නේ කොමසාරිස්වරු තිදෙනෙකු හා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලයයි. කොමිෂන් සභාව පාර්ලිමේන්තුවට පිළිතුරු දීමට බැඳී සිටී. කොමසාරිස්වරු විසින් වේදනා සම්බන්ධ මූලික පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට හෝ වීමරුගන සිදුකිරීමට හා නඩු පැවරීමට නියම කිරීමේ නිවාරණ කටයුතු සිදු කිරීමේ කාර්යභාරය ඉටු කරනු ලබයි. පත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් දැනට පවතින ප්‍රතිපාදන වලට අමතරව කොමසාරිස්වරු පත්කිරීමේ දී සලකා බැලිය යුතු සුදුසුකම් හා තුළපුදුසුකම් ද ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා වේ. කොමසාරිස්වරුන්ගේ වැටුප් ශේෂ්‍යාධිකරණ විනිසුරුවරුන්ගේ වැටුප් පට සමාන විය යුතු ය. ඉවත් කිරීමේ ප්‍රතිපාදන එලසම පවතිනු ඇත.

5. මෙහෙයුම් හා මූල්‍ය ක්වාධිකත්වය හා මානව සම්පත් සම්බන්ධ ඇඩිකාරය

කොමිෂන් සභාවේ කාර්යයන් ස්වාධීනව කාර්යක්ෂමව හා විධිමත්ව ඉටු කිරීම සඳහා ර්ව මෙහෙයුම් නිදහස හා මූල්‍ය ස්වාධීනභාවය ලබාදෙන ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කෙරේ. මෙම ප්‍රතිපාදන මගින් කොමිෂන් සභාවට ස්වාධීනව, අපක්ෂපාතිව, සාධාරණව හා මහජන ඉහළ සිද්ධිය සුරකෙන අන්දමින් කටයුතු කිරීමට නැති වේ. තවද මෙම පනතේ ආණ්ඩුකම ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධාන අනුව මිස වෙනත් පුද්ගලයෙකුගේ හෝ බලධාරියෙකුගේ මෙහෙයුම් යටතේ කටයුතු කිරීමට කොමිෂන් සභාවට අවශ්‍ය නොවේ.

කොමිෂන් සභාවේ මූල්‍ය ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කිරීමට කොමිෂන් සභාව විසින් සාපුළුම පාර්ලිමේන්තුවට ඇස්තමේන්තු ඉදිරිපත් කර පාර්ලිමේන්තුව හරහා මුදල් වෙන්කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබේ. කොමිෂන් සභාව සතුව අරමුදලක් තිබිය යුතු අතර ර්ව පාර්ලිමේන්තු ප්‍රතිපාදන, ආධාර, ප්‍රභාන, පැවරීම්, අධිකරණය විසින් නියම කරන දණ්ඩනයන්ගේ 20%ක් බැරකිරීමට යෝජනා කෙරේ. යම් හෙයකින් අයවැය ප්‍රතිපාදන නිසි වේලාවට වෙන් කරනු නොලැබුවහාත් යටත් පිරිසේසින් කළින් වසර තුළ වෙන් කළ

ප්‍රමාණයට අඩු නොවන ප්‍රතිපාදනයක් වෙන් කිරීමට පාර්ලිමේන්තුව විසින් කටයුතු කළ යුතු වේ. තවද ද සංකීරණ විමර්ශන සිදුකිරීම සඳහා අවශ්‍ය විට පාර්ලිමේන්තුව විසින් අතිරේක මුදල් සැපයෙනු ඇත.

මානව සම්පත් බඳවා ගැනීම හා කළමනාකරණය කිරීමේ බලය කොමිෂන් සහාව සතුවනු ඇත. කොමිෂන් සහාව විසින් බඳවාගනු ලබන නිලධාරීන් හා වෙනත් සේවකයන් සම්බන්ධ පත්කිරීමේ, උසස් කිරීමේ, මාරු කිරීමේ, විනය පාලනය කිරීමේ හා අස් කිරීමේ බලය කොමිෂන් සහාව සතු වනු ඇත. මෙමගින් ආයතනික අවශ්‍යතාවයන් මත දක්ෂ නිලධාරීන් බඳවා ගැනීමේ හැකියාව කොමිෂන් සහාවට ලැබෙනු ඇත. තරගකාරී වැටුප් ලබා දීමට නොහැකිවීම හේතුවෙන් නඩු පැවරීමේ කාර්යයන්ට හා විමර්ශන කාර්යයන්ට දක්ෂ නිලධාරීන් බඳවා ගැනීමට ආකර්ෂණය කිරීමේ අපහසුතාව වර්තමානයේ කොමිෂන් සහාව මුහුණ දී ඇති ගැටලුවකි.

6. කොමිෂන් සභාවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා හා කාර්ය මණ්ඩලය

කොමිෂන් සභාවේ කොමසාරිස්වරුන්ට නියමිත කාර්ය හාරයක් තියම වී ඇති ආකාරයටම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාටද කාර්යයන් වෙන් කර දීමට අපේක්ෂා කෙරේ. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා කොමිෂන් සභාවේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී හා ප්‍රධාන ගණන් දීම් නිලධාරී ලෙස කටයුතු කරනු ලබයි. ඔහු එම ආයතනික රාමුවෙහි ප්‍රධානත්වය උසුලනු ලබයි. දූෂණ නිවාරණය, මානව සම්පත්, විමර්ශන, කොමසාරිස්වරුන්ගේ විධානය මත නඩු පැවරීම්, ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා, අභ්‍යන්තර හා අන්තර් ආයතන සම්බන්ධතාව හා වෙනත් කාර්යයන් සම්බන්ධ කටයුතු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ කාර්යයන් වනු ඇත. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා පත්කිරීමේ නිර්ණායක හා ඉවත් කිරීමේ පදනම් කවරක් ද යන්න විධිවාන මෙම කොටසට අන්තර්ගත වනු ඇත. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් පත්කිරීම ව්‍යවස්ථා සහාව මගින් සිදු කෙරේ. කොමසාරිස්වරු ඉවත් කිරීම සිදුවන ආකාරයටම ව්‍යවස්ථාමය ක්‍රියාදාමයක් හරහා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ ඉවත් කිරීම සිදුවනු ඇත. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා පත් කිරීමට අදාළ සුදුසුකම් හා නුසුදුසුකම්වලට අදාළ ප්‍රතිපාදන ද යෝජනා කෙරේ.

කොමිෂන් සභාව වෙත නිලධාරීන් හා වෙනත් සේවකයන් බඳවා ගැනීම්, උසස් කිරීම, මාරු කිරීම, විනය කටයුතු හා අස්කිරීම කොමිෂන් සභාව සතු බලයක් බවට පත් කිරීමට යෝජනා කෙරේ. එමෙන්ම වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන, සංජේරා හා පළාත් රාජ්‍ය ආයතන වල නිලධාරීන් ද්විතීයනය පදනම් කොමිෂන් සභාවට බඳවා ගැනීමට ද යෝජනා කරනු ලැබේ. මෙයට අමතරව උපදේශකයන්, විශේෂයෙන්, ආයුතිකයන්, වෙනත් ස්වේච්ඡා සේවකයන් නියුතික කිරීම සිදුවනු ඇත.

කොමිෂන් සභාවට ලබාදීම යෝජනා කරනු ලැබේ. එම සේවකයන්ගේ වැටුප් කොමිෂන් සභාව විසින් තීරණය කරනු ඇත.

රහස්‍යභාවය සම්බන්ධයෙන් දැනට පවතින පනතේ ඇති 17 වන වගන්තිය එපරිදීදෙන්ම පැවැතිමට යෝජනා කරන නමුත් කොමිෂන් සභාව විසින් නිරද්‍යු කරනු ලබන ඇතැම් තොරතුරු ඇතැම් පුද්ගලයන් හා ඇතැම් ආයතන සමග ප්‍රවත්තාරු කිරීමේ බලයට යටත්ව එම වගන්තිය තව දුරටත් ක්‍රියාත්මක විය යුතු බවට යෝජනා කෙරේ.

කොමිෂන් සභාවේ සේවකයන් රාජකාරී ඉටු කිරීමේ දී සද්ධාවයෙන් යුතුව කරනු ලබන ක්‍රියාත්මක සම්බන්ධයෙන් ලැබෙන මුක්තිය ඇතුළත් දැනට පවතින පනතේ 19 වන වගන්තිය තව දුරටත් පවත්වා ගැනීමට යෝජනා කරනු ලැබේ.

7. තොරතුරු ලබා දෙන්නත, හඩ් නගන්නත, කාක්ෂිකරුවත් හා කොමිෂන් සභාවට සභාය වහා වෙනත තැනැත්තත ආරක්ෂා කිරීම

දුෂ්‍රණ සම්බන්ධයෙන් පැමිණිලි කරනු ලබන පුද්ගලයන්ට අයුක්තියක් වීම වැළැක්වීම සඳහා දේශීය වශයෙන් නීති සම්පාදනය කළ යුතුය යන (UNCAC 33 වගන්තිය) අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරනු ලැබූ UNCAC සඳහා වන සමාලෝචන ක්‍රියාවලියේ නිරද්‍යු හා එවත් පුද්ගලයින් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා 2015 අංක 4 දරණ අපරාධ වින්දිතයන් හා සාක්ෂිකරුවන් ආරක්ෂා කිරීමේ පනත යටතේ වන විධිවිධාන සම්බන්ධයෙන් ද විශේෂ අවධාරණය යොමු කරමින් නව ප්‍රතිපාදන යෝජනා කර ඇත. එකී පනත යටතේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනයක් වෙත යම් තැනැත්තෙකු පැමිණිලි කළ අවස්ථාවක දී වර්තමාන නීතිය යටතේ ඔහුට ආරක්ෂාව සැලස්. නමුත් වර්තමාන නීතිය යටතේ නව ආයතනයන්ගේ අධික්ෂණ නිලධාරීන් වෙත පැමිණිලි කරන තැනැත්තන්ගේ ආරක්ෂාව (ආයතනය තුළ දුෂ්‍රණ පිළිබඳ හඩ් නගන්නන් - Whistle Blower) සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිපාදන නොමැත. ඒ අඩුපාඩුව මගින්ම සඳහා පහත කාණ්ඩයන්ගේ ආරක්ෂාව සම්බන්ධ නව ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබේ.

අ. තොරතුරු ලබා දෙන්නන්ගේ අනන්තතාවය 1

ආ. හඩ් නගන්නන් 2 (Whistle Blower)

ඇ. සාක්ෂිකරුවන් හා කොමිෂන් සභාවට සභාය වහා වෙනත් පුද්ගලයන් 3

මෙයට අමතරව, කොමිෂන් සභාවට සභාය දක්වන තැනැත්තන්ගේ හෝතික ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට එනම් පොලිස් ආරක්ෂාව ලබා දීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කොමිෂන් සභාවට බලය ලැබිය යුතුය.

8. වත්තම් ප්‍රකාශ පිළිබඳ ආයතනය ජ්‍රාකිත කිරීම

වත්තම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ එකතු කිරීමේ හා ඒවායේ නිරවද්‍යතාවය පරික්ෂා කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා පිහිටුවන ලබන වෙනම ඒකකයක් හරහා එම කාර්යය සඳහා අල්ලස් කොමිෂන් සභාව මධ්‍ය අධිකාරියක් ලෙස කටයුතු කිරීමට නියමිත ය. එබැවින් අල්ලස් කොමිෂන් සභාවට අදාළ වන්නා වූ මේ සම්බන්ධ ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිපාදන පුළුල් කරනු ලැබේ. අල්ලස් කොමිෂන් සභාවහි අධික්ෂණය යටතේ ස්ථාපනය වන මෙම ඒකකය පුරුණ ස්වාධීනත්වයකින් හා බලයකින් යුතුව කටයුතු කරනු ඇත. ඒ සඳහා අවශ්‍ය වන බලතල, කාර්ය පරිපාටිය, යෝඩ්ත නීති හා රෙගුලාසි මගින් සැපයෙනු ඇත.

9. කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය භාරය හා බලතල

කොමිෂන් සභාවේ නව වගකීම් ඉස්මතුවන ආකාරයෙන් එහි කාර්යභාරයන් පුළුල් කරනු ලැබේ. නව කාර්යභාරයන් වන්නේ (එනම් විමර්ශන හා නඩු මෙහෙයවීම් කාර්යයට අමතරව) නිවාරණය හා දුෂ්පත මිරිදන අධ්‍යාපනය හා උට සම්බන්ධව ඇති පොදු මහජනතාව දැනුවත් කිරීම, රාජු දෙපාර්තමේන්තු ක්‍රියාත්මක විය යුතු ආකාරය පිළිබඳ මුවනට උපදෙස් සහ සහය ලබා දීම පවතින නීති සමාලෝචනය, වත්තම් ප්‍රකාශ එකතු කිරීම හා නිරවද්‍යතාව පරික්ෂා කර බැලීම, විධිමත් ලෙස විමර්ශන සිදු කිරීම පිණිස නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන දේදිය හා ජාත්‍යන්තර ආයතන සමග හිටිපුම් ඇති කර ගැනීමයි.

විමර්ශන, නඩු පැවරීම්, අධ්‍යාපන, නිවාරණ හා අන්තර්ජාතික සහයෝගීතාව සම්බන්ධ විශේෂ බලතල නව නීතියේ ඇතුළත් කර ඇත.

කොමිෂන් සභාව සතුව පහත පරිදි බලතල ද ඇත්තේ ය. (පරිභිලනයේ පහසුව පිණිස සමහර බලතල වැඩිදුරටත් විස්තර කර ඇත.)

1. පැමිණිලි විමර්ශනය කිරීමේ බලය.
2. ස්ථාන සේදීසි කිරීමේ හා දේපළ තහනමට ගැනීමේ බලය .
3. අත්අඩංගුවට ගැනීමේ හා ඉන් අනතුරුව සිදුකරන ක්‍රියාවන්ට අදාළ බලතල .
4. ඇගිලි සඳකුණු, ජායාරුප, DNA පරික්ෂණ වැනි ද සිදු කිරීමට අදාළ නියයි ලබා ගැනීමට අදාළ බලය (කෙස්, ඇසේහි පරිලෝකන - Scan).

5. පුද්ගලයන් කැඳවා ප්‍රශ්න කිරීමටත් ස්කෑන් තොරතුරු ලබා ගැනීමටත් බලය.
6. විශේෂයෙන් උපදෙස් ලබා ගැනීමේ බලය.
7. මහේස්ත්‍රාත්තමාගේ සහාය ලබා ගැනීමේ බලය.
8. දේපළ බැහැර කිරීමට එරෙහිව තහනම් නියෝග ලබා ගැනීමට, විදේශ ගමන් බලපත්‍ර තහනමට ගැනීමට, බැංකු ගිණුම් අත්හිටුවේම, ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත ඇති දේපළ සම්බන්ධව කටයුතු කිරීමට එරෙහිව තහනම් නියෝග ලබා ගැනීමට ඇති බලය.
9. විමර්ශනය කිරීමේ විශේෂ බලතල.
10. සන්නිවේදනයන්ට මැදිහත් වීමේ බලය.
11. විමර්ශන වෙනත් ආයතනවලට පැවරීමේ බලය.
12. ඒකාබද්ධ විමර්ශන ආරම්භ කිරීමේ, එහි කොටස්කරුවන් වීමේ, වෙනත් ආයතන යටත තොරතුරු ඩුවමාරු කරගැනීමේ බලය.
13. නඩු පැවරීමේ හා අනියාවනය කිරීමේ බලය.
14. නීතිපති සහාය ලබාගැනීමේ බලය.
15. නඩු පැවරීම් ප්‍රමාද කිරීමේ එකත්තාවට පැමිණීමේ බලය.
16. දේපළ රාජසන්තක කිරීමේ හා රාජසන්තක කිරීමේ හා අහිමි කිරීමේ බලය.
17. ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා වලට අදාළ බලය.
18. නිවාරණ හා අධ්‍යාපන බල.

10. කොමිෂන සභාවේ කටයුතුවලට එරෙහි වන ශ්‍රීග්‍රැන්ඩර අදාළ වන වැරදි

මෙම කොටස යටතේ වන වැරදි වරෙන්තු තොරතුවේ අත්අඩංගුවට ගත හැකි වරදවල් බවට යෝජනා කෙරේ. දැනටමත් ක්‍රියාත්මක වන කොමිෂන් සභාවට අපහාස කිරීමේ වරද තව දුරටත් පවතිනු ඇති. අනෙකුත් යෝජිත වැරදි පහත පරිදි වේ.

- අසත්‍ය පැමිණිලි ඉදිරිපත් කිරීම
- රහස්‍යභාවය / විශ්වාසවන්තභාවය කඩ කිරීම
- නිලධාරීන්ට විරෝධය දක්වීම හෝ බාධා කිරීම

- සේදීසි කිරීමට බාධා කිරීම
- අධිකරණයේ දී බොරු සාක්ෂි ලබා දීම
- කොමිෂන් සභාවේ නිලධාරීයෙකු ලෙස ව්‍යාප්ත ලෙස පෙනී සිරීම
- යුක්තිය පසදුලීමට බාධා කිරීම
- සාක්ෂිකරුවන්ට බාධා කිරීම
- වරදට අනුබල දීම
- තැන් කිරීම්
- වරදක් කිරීමට කුමන්තුණය කිරීම

මේ සම්බන්ධයෙන් බන්ධනාගාරගත කිරීම, ද්‍රව්‍යක් නියම කිරීම හෝ එම දැඩිවම් දෙකම නියම විය හැක.

11. විවිධ ප්‍රතිඵාසන

විවිධ ප්‍රතිඵාසන යටතේ පාර්ලිමේන්තුවට මූල්‍ය වාර්තා හා කාර්යසාධන වාර්තා සඡැයිමේ වගකීම, අධිකරණ පාත්‍රතාවය සහ උද්‍රේපනය, රෙගුලාසි සැදීමේ බලය (කොමිෂන් සභාව සතු වේ.) දීන්ඩ්න නියම කිරීමේ මාර්ගෝපදේශ 12, මුදා හැරීම, අවලංගු කිරීමේ වගන්ති ඇතුළත් වේ.

12. අන්තර්කාලීන විධිවිධාන (සංක්‍රාන්ති සමය)

පවතින පනත යටතේ ආරම්භ වූ විමර්ශන, පරීක්ෂණ හා නඩු පැවරීම් එම පනත අවලංගුවීම තොතකා නව පනත ක්‍රියාත්මක වන තෙක් තවදුරටත් ඉදිරියට ක්‍රියාත්මක වන බවට සංක්‍රාන්තික වගන්තියක් ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

දැනට පවතින කොමිෂන් සභාවේ බුර කාලය අවසන් වන තෙක් එය පවත්වාගෙන යාමටත් ඉන්පසුව යෝජිත පනත යටතේ පිහිටුවන නව කොමිෂන් සභාවක් පත්වීම බලපැවැත්විය යුතු බවට අන්තර්කාලීන ප්‍රතිඵාසන සහිත වගන්තියක් ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබේ.

3 වැනි ජරීචිජේදය

**අලුලක් තනත සංගේධිනය කදානා වන ගෝජින ව්‍යවසරා
රාමුවට අදාළ කාකවිතා හා ප්‍රතිජත්ති කෙටුම්පත**

තක්තිම

ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු බොහෝ රටවල අල්ලස හා දූෂණය පැතිරයාම සමාජ සංවර්ධනයට බාධාවක් වේ ඇත. එය යහපාලනයට බාධා ඇති කරමින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සාරධර්ම විකාශනී කරයි. එයින් නීතියේ ආධිපත්‍ය හා සමාජ සාමුහිකත්වය විනාශ කරයි. මානව හිමිකම් කඩ්ටිම් සිදුවේ. සම්පත් බෙදියාම අසමාන කරයි. ජාත්‍යන්තර තළය තුළ රටේ ප්‍රතිරැජය ද විනාශ කරනු ලබයි. අල්ලස මැඩිලිම සඳහා වන නීති පළමු වරට ශ්‍රී ලංකාවේ නීති රාමුවට එක් වුයේ 1883 දී දැන්ව නීති සංග්‍රහය තුළිනි. ඉන්පසුව 1954 වර්ෂයේ දී අල්ලස් පනත හඳුන්වා දීම සිදුවිය. එය අවසන් වරට සංගේධිනය වුයේ 1994 වර්ෂයේ දී ය. 1975 වසරේ දී වත්කම් හා බැංකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ නීතිය හඳුන්වාදීම භරහා නීතිය තවදුරටත් ගක්තිමත් කෙරුණි. මෙය අවසන් වරට සංගේධිනය වුයේ 1988 දී ය. කෙසේ වෙතත් 1994 වසරේ සිට අල්ලස සම්බන්ධයෙන් වන නීතිය සංගේධිනය වීම හෝ යාචන්කාලීන වීම සිදු වේ නැත.

2004 මාර්තු 15 වන දින දූෂණයට එරෙහි එක්සත් ජාතින්ගේ ප්‍රයුජ්‍යාතියට ශ්‍රී ලංකාව අත්සන් තබන ලද අතර 2004 මාර්තු 31 වන දින ස්ථීර කරන ලදී. ඒ අනුව දූෂණයට එරෙහි එක්සත් ජාතින්ගේ ප්‍රයුජ්‍යාතියේ 5 වගන්තියේ 3 උපවගන්තිය අනුව දූෂණයට එරෙහිව කටයුතු කිරීමට හා නීවාරණයට හේතු වන්නා වූ නීතිමය හා පරිපාලනමය ක්‍රියාමාර්ග වල ප්‍රමාණවත් බව සම්බන්ධයෙන් කළින් කළට ඇගයීමට ලක් කිරීමට ශ්‍රී ලංකාව බැඳී සිටි. නීවාරණය, අධ්‍යාපනය, විමර්ශනය හා පැමැණිලි මෙහෙයුම් අරඹියා දූෂණ මරදනය සම්බන්ධ විශේෂිත ආයතන ඇති කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන අතරම එක්සත් ජාතින්ගේ දූෂණ විරෝධී ප්‍රයුජ්‍යාතියේ දැක්වන පරිදි පුද්ගලික අංශයේ අල්ලස් ගැනීම, බැඳියාවන් අතර ගැවුම්, විදේශ රාජ්‍ය සේවකයන්ට අල්ලස් දීම වැනි ක්‍රියාවන් අපරාධයක් ලෙස අර්ථ දැක්වීම කෙරෙහි ද අවධානය යොමු කළ යුතුය. විවත රාජ්‍ය හැවුල්කාරීන්වයේ

සාමාජිකයෙකු වන ශ්‍රී ලංකාව දූෂණ නිවාරණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට බැඳී ඇත. GSP+ සහන ලබා ගැනීමේ දී දූෂණ මරදනයට අදාළ යාන්ත්‍රණ තවදුරටත් ගක්තිමත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් අවධාරණය කර ඇත.

මෙම තත්ත්වයන් යටතේ අල්ලස් පනත සංශෝධනයක් කිරීම සඳහා අල්ලස් හෝ දූෂණ වෛද්‍යනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාවට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය 2017 නොවැම්බර 07 වන දින ලැබූණි. එම අනුමැතියට අනුව, 2018 වසරේ දී අල්ලස් පනතට සංශෝධනයක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඒ අනුව අල්ලස් පනත යටතේ මෙන්ස්ත්‍රාත්වරයා වෙත පැවරී තිබූ දූෂණ වරද සම්බන්ධයෙන් නඩු විමසීමේ බලය මහාධිකරණයට ලබා දී ඇත. එමත්ම ස්ථිර මහාධිකරණ ඇති කොට බරපතල දූෂණ නඩු සම්බන්ධයෙන් ත්‍රි-පුද්ගල විනිශ්චය මණ්ඩය ඉදිරියේ විභාග කිරීම සඳහා රජය විසින් අධිකරණ සංවිධාන පනත ද සංශෝධනය කරන ලදී.

අල්ලස් පනත කාර්යක්ෂම කිරීමට අදාළ නීතිමය රාමුව පහත පරිදි සකස් වී ඇත.

යෝජිත නීති රාමුව ඇති කිරීමේ අරමුණු හා අවශ්‍යතාවයන

- රාජ්‍ය පාලනයේ විනිවිද්‍යාවය හා මහජන විශ්වාසය වර්ධනය කෙරෙන අන්දමින් ආණ්ඩුව කටයුතු කිරීම.
- රාජ්‍ය පාලනයේ සුපිළිපන්නව ගක්තිමත් කිරීම හා වගවීම වර්ධනය කිරීම.
- යම් යම් ක්‍රියාවන් අල්ලස් හා දූෂණ වැරදි බවට පත් කිරීම.
- පවතින දණ්ඩන ගක්තිමත් කිරීම, විමර්ශනය හා පැමිණිලි මෙහෙයුම් තවදුරටත් බලවත් කිරීමේ අරමුණ සහිතව ප්‍රමාණවත් දණ්ඩන පැත්වීම.
- එක්සත් ජාතින්ගේ දූෂණ විරෝධී ප්‍රජාප්‍රතිය යටතේ පවතින වගකීම්, වෙනත් ජාත්‍යන්තර ඩිවිස්ඩ්, ජාත්‍යන්තර සාරධීම, ප්‍රමිතින්, මනා නාවිතාවන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම.

යොම්ක නීති රාමුවේ විෂය තට්‍ය හා අන්තර්ගතය

අල්ලස් හා දූෂණයට අදාළව කොමිෂන් සභාවට විමර්ශනය කළ හැකි අපරාධවලට අමතරව යොම්ක නීති රාමුව යටතේ නව අපරාධ හඳුන්වා දෙමින් පනතේ විෂය පථය පුළුල් කර ඇත.

නව නීතිය හඳුන්වාදීමේ දී පහත ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කිරීමට යොම්කනා කරනු ලැබේ.

1. දීර්ඝ නාමය

ජාත්‍යන්තර බැඳියාවන් හා නීතියේ කාලීන අවශ්‍යතාවන් ඉස්මතුවන පරිදි පවතින පනතේ දීර්ඝ නාමය සංශෝධනය කිරීමට යොම්කනා කරනු ලැබේ.

2. අවශ්‍යතාව/ අරමුණ තිළිබඳ වගකතිය

නීතියේ අදාළත්වය හා වැදගත්කම ඉස්මතු වන ආකාරයට පුරුවිකාවක් හෝ අවශ්‍යතා / අරමුණු වගකතියක්, ඇතුළත් කිරීමට යොම්කනා කෙරේ. අවශ්‍යතා වගකතියට ඉහතින් දක්වා ඇති අරමුණු හා අවශ්‍යතා ඇතුළත් කිරීමට යොම්කනා කෙරේ.

3. ජර්යාත්මක නීතිය (මූලික අතරාධිමය වැරදි)

ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර වගයෙන් බැඳී ඇති ප්‍රයාප්තින්ට සහ වර්තමාන යථාර්ථයන්ට අනුකූලව පවතින හරයාත්මක නීතියට (මූලික වැරදි වලට) අමතර වගයෙන් පහත සඳහන් නව අපරාධමය වැරදි හඳුන්වා දීමට යොම්කනා කෙරේ.

එම් අනුව පහත දක්වා ඇති හරයාත්මක මූලික වැරදි ඇතුළත් කිරීමට යොම්කනා කෙරේ.

- අල්ලස් වැරදි - දැනට පවතින පනතේ ඇති පරිදි වැරදි තවදුරටත් රඳවා ගැනෙන්.
- අල්ලස් මගින් දනය රස් කිරීම - පවතින පනතේ ඇති පරිදි තවදුරටත් රඳවා ගැනෙන්.
- ලිංගික අල්ලස්

- විදේශ රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ අල්ලස්
- පුද්ගලික අංශයේ අල්ලස්
- බැඳියාවන් අතර ගැටුම් ප්‍රකාශ තොකිරීම- රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයන්ට පමණක් අදාළ වේ.
- ක්‍රිඩා සම්බන්ධ වැරදි
- මුදල් විශුද්ධිකරණය - මෙම පනත යටතේ ප්‍රකාශිත වරදකට අදාළව කරනු ලැබූ අවස්ථා වලදී
- දුෂ්ඨණය - පවතින පනතේ ඇති පරිදි තවදුරටත් රඳවා ගැනේ.

4 වැනි ජරීචිජේදය

මැතිවරණ ප්‍රවාරණ වැය නියාමනය කිරීමට අභාස යොමින ව්‍යවස්ථා රාමුව කිහිපයේ ප්‍රතිඵල් කෙටුම්පත

තක්තිම

මැතිවරණ ප්‍රවාරණ ව්‍යාපාරවලට මුදල් යෙදවීම් හරහා මැතිවරණයට හා පරිපාලනයට ඇති වන බලපෑම් සම්බන්ධයෙන් පරම්පරා ගණනක් තිස්සේ සිට විවිධ ක්‍රියාකාරීන් හඩ තාගා ඇත. මැතිවරණ ව්‍යාපාරවලට මුදල් යෙදවීම් සම්බන්ධයෙන් නියාමනයක් ඇති කිරීමට නීති හඳුන්වාදීමත් ඒ තුළින් මැතිවරණවලට මුදල් වලින් සිදු කරන බලපෑම් සිමා කිරීම මෙම ක්‍රියාදාමයේ එක් පියවරකි. පොදු ජනතාව කොතොක් දුරට මේ පිළිබඳව දැනුවත් ද, ඔවුන් ඒ සම්බන්ධයෙන් කොතරම් සැලකිලිමත් ද සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් කුමක් කළ යුතු ද වැනි ද මෙහි දී මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණු වේ. මැතිවරණ ප්‍රවාරක වියදුම් නියාමනය නොකිරීම දුෂ්ඨණ ක්‍රියා ඇති වීමත් යහපාලන වගවීම් හා විනිවිද්‍යාවය හකුලා දුම්මත් හේතු වේ.

මැතිවරණ ප්‍රවාරක වියදුම් නියාමනය කිරීමට අවශ්‍ය නීති ශ්‍රී ලංකාව නිදහස ලබා ගැනීමෙන් පසු ඇති කරන ලද ප්‍රථම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළ ගැබී වී තිබුණ ද එවන් ප්‍රතිපාදන 1978 දෙවන ජනරජ ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් වී තැන. පවතින ප්‍රතිපාදන මැතිවරණ ප්‍රවාරක වියදුම් පාලනය කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවීම හේතුවෙන් දුෂ්ඨණ ක්‍රියා ඉහළ ගොස් ඇති බැවින් විධිමත් නියාමන යාන්ත්‍රණයක් ඇති කිරීමේ අත්‍යවශ්‍යතාව මතු වී ඇත. යෝජන මැතිවරණ වියදුම් පතන මගින් මැතිවරණ වැය නියාමනය කිරීමට පහත පරිදි යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇත.

යෝජිත නිති රාමුව සම්බන්ධ මූලධර්ම

එක්සත් ජාතීන්ගේ දුෂණ විරෝධී ප්‍රජාප්‍රතිපදේ (UNCAC) 05(03) ව්‍යවස්ථාව යටතේ දුෂණය නිවාරණය කිරීමටත් මරදනය කිරීමටත් පවත්නා නීතිමය හා පරිපාලනමය ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රමාණවත් බව කාලානුරුපව සමාලෝචනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකාව බැඳී සිටී. ඒ අනුව 2015 මැයි 15 වන දින සම්මත කර ගත් 19 වන ආණ්ඩුවෙනුම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් ඇති කළ 156 අ (1) ව්‍යවස්ථාව හරහා එක්සත් ජාතීන්ගේ දුෂණ විරෝධී ප්‍රජාප්‍රතිපදේ විධිවිධාන හා දුෂණය වැළැක්වීමට අදාළ වන ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම් හා බැඳියාවන් ඉටු කිරීමට බලය ලබා දී ඇත. මේ අමතර වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව පාර්ශවකරුවකු වන විවෘත රාජ්‍ය හැඳුව්කාරීන්වය යටතේ රජයේ විනිවිද්‍යාවය සහ වගවීම ආරක්ෂා කිරීමට ද ශ්‍රී ලංකාව බැඳී ඇත. මැතිවරණ ප්‍රවාරණ වියදම් නියාමනය කිරීමට නිසි යාන්ත්‍රණයක් ඇති කිරීමට හා මැතිවරණයක දී වැය කළ යුතු හා නොකළ යුතු ප්‍රතිපාදන තියුවිත ලෙස හා විස්තරාත්මකව අර්ථ දැක්වීමට නෙතික විධිවිධාන අවශ්‍ය වී ඇත.

යෝජිත නිති රාමුව ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාව හා අරමුණු

- මැතිවරණ ව්‍යාපාරයන්හි දී කරනු ලබන වැය කිරීම අධික්ෂණය කිරීමට හා සීමා කිරීම සඳහා පැහැදිලි හා වගවීම ක්‍රමවේදයක් ඇති කිරීම.
- මැතිවරණයේ සුපිළිපන්තකාව විනාශවීමට හේතුවන අරමුදල් හාර ගැනීම තහනම් කිරීම.
- පවතින දඩුවම් ගක්තිමත් කිරීම හා නීතිය නිසි ලෙස බලවත් කිරීමේ අරමුණ සහිතව නැවත වරක් එවන් වරදක් සිදු කිරීමට බිය එළවන සුළු ආකාරයෙන් ප්‍රමාණවත් දඩුවම් පැනවීම.
- රාජ්‍ය පාලනයේ සුපිළිපන්තකාව ගක්තිමත් කිරීම හා වගවීම වැඩිකිරීම.
- එක්සත් ජාතීන්ගේ දුෂණ විරෝධී ප්‍රජාප්‍රතිය හා වෙනත් ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම් වල අඩංගු බැඳියාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

යොම්ක නිති රාමුවේ විෂය තරුය

යොම්ක ව්‍යවස්ථා රාමුව තුළ මැතිවරණ වැය නියාමන නීතියට අදාළව පහත කරුණු සාකච්ඡා වේ.

- යොම්ක නීතියේ විෂය පරිය
- පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂ, ස්වාධීන කණ්ඩායම් ජන්ද අභේක්ෂකයන්ගේ මැතිවරණ ප්‍රවාරණ වියදුම් නියාමනය කිරීමට අදාළ රිති
- යම් යම් අරමුදල් හාර ගැනීම තහනම් කිරීම
- වියදුම් ගිණුම්ගත කිරීමේ හා විගණනය කිරීමේ අවශ්‍යතා කවරක්ද යන්න
- උල්ලෙසනය කිරීමට අදාළ දුඩුවම්

යොම්ක නිති රාමුව

යොම්ක නීතියට පහත ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කිරීමට යොම්කනා කරනු ලැබේ.

1. යොම්ක නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ විෂය තරුය

1981 අංක 15 දරණ ජනාධිපතිවරණ පනත, 1981 අංක 1 දරණ පාර්ලිමේන්තු පනත, 1988 අංක 2 දරණ පළාත් සහා මැතිවරණ පනත, පළාත් පාලන මැතිවරණ ආයුර්වෙද යටතේ වන ප්‍රතිපාදනවලට අනුව පවත්වන සියලුම මැතිවරණ වලට අදාළ කිරීමට යොම්කනා කරනු ලැබේ.

2. පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂ හා ස්වාධීන කණ්ඩායම් හා ජන්ද ඇඟිල්ජනයෙහි මැතිවරණ වියදුම් නියාමනය

සිය මැතිවරණ ප්‍රවාරණය කියාකිලිව කිරීමට නම් දේශපාලන පක්ෂ හා ජන්ද ඇඟිල්ජනයන්ට මූදල් අවශ්‍ය වේ. 21 වන ගතවර්ෂයේ ආරම්භයන් සමග බොහෝ රටවල මැතිවරණ ප්‍රවාරක වියදුම් විශාල වශයෙන් වර්ධනය විය. මෙමෙස වියදුම් වැඩි වීම ශ්‍රී ලංකා දේශපාලන ප්‍රවාරණය තුළ ද දක්නට ලැබේ. එවැනි තත්ත්වයන් ප්‍රජාතන්ත්‍රික පාලනය තුළ සාරධරුම පිළිබඳ ගැටළු මතු කිරීමට හේතු වී ඇතේ. අදහස් පළ කිරීමේ නිදහස හා දුෂ්ඨය වැළැක්වීම යන කරුණු ප්‍රවාරණ වියදුම් සම්බන්ධයෙන් පැවත්වෙන විවාදවල දී කේත්දීය මාතෘකා බවට පත් වී ඇතේ. දුෂ්ඨය වැළැක්වීමට නම් නියාමන හා සීමා ඇති

විය යුතු බව පොදුවේ පිළිගත් සිද්ධාන්තයකි.

ප්‍රචාරක වියදම්වල දී මහා පරිමාණයේ අරමුදල් සපයන තැනැත්තන් හට දේශපාලකයන් විසින් සිය බලය පාවිච්ච කරමින් ප්‍රතිලාභ සැලසීම වැළැක්වීම අරමුණු කර ගනිමින් රජයන් විසින් අරමුදල් රස් කිරීම හා වැය කිරීම සම්බන්ධයෙන් නියාමනයන් ඇති කිරීමට රජය පියවර ගත යුතු ය. මැතිවරණවල දී මහා පරිමාණ ලෙස අනුග්‍රහය දක්වන පුද්ගලයන් පසුකාලීනව සිය අහිලාභ මුදුන්පත් කරගැනීමට උත්සාහ දරණ බැවින් “එක් පුද්ගලයෙක් සහ එක් ජන්දයක්” යන මැතිවරණයක් තුළ ආරක්ෂා කළ යුතු ම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මූලධර්මයට අනුග්‍රහ දක්වීම මගින් අගත්‍යයක් වනු ඇතැයි තරක කළ හැක. මැතිවරණ මූල්‍යකරණය නියාමනයන් මගින් දුෂණය වැළැක්වීම පමණක් නොව මුදල් මගින් දේශපාලන ක්‍රියාවන්ට සිදු කරන අනවශ්‍ය බලපෑම් වැළැක්වීම ද අපේක්ෂා කෙරේ.

එබැවින් මහජන මුදල් අවහාවිත කිරීම හා දුෂණයට ලක් කිරීම වැළැක්වීම සඳහා මැතිවරණ ප්‍රචාරක වැය සිමා කිරීම සම්බන්ධයෙන් නිති ප්‍රතිපාදන සැකසීමේ දී ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්වල මාර්ගෝපදේශකත්වය ලබා ගැනීම සිදු කළ යුතු ය.

3. සැක කිත අරමුදුල් භාර ගහිම තහනම් කිරීම

මහා පරිමාණයෙන් දේශපාලන ආධාර දක්වන පුද්ගලයන් සුෂ් පරිමාණයෙන් ආධාර සපයන පුද්ගලයන්ට වඩා වැඩි වශයෙන් දේශපාලකයන්ට සම්පූර්ණ වීම ප්‍රධානතම ගැටුවකි. එමෙන්ම එවැනි මහා පරිමාණ අනුග්‍රහකයන්ට නිනිවිරෝධී ප්‍රතිලාභ අත් කර දීමටත් මුළුන්ට වාසිවන ආකාරයේ ප්‍රතිපත්ති සැකසීමටත් දේශපාලකයන් පෙළඳීම තවත් ගැටුවකි.

රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවකින්, රාජ්‍ය සංස්ථාවකින් හෝ සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කර ඇති රජයේ හෝ රාජ්‍ය සංස්ථාවක කොටස් හිමිකාරීවය ඇති සමාගමකින්, විදේශ ආණ්ඩුවකින්, ජාත්‍යන්තර සංවිධානයකින් හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත සංස්ථාපිත හෝ ලියාපදිංචි කළ වෙළඳ ආයතන හා අනන්තතාව අනාවරණය නොකළ අනුග්‍රහකයන් වෙතින් පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂ, ස්වාධීන කණ්ඩායම් හෝ ජන්ද අපේක්ෂකයන් අනුග්‍රහ ලබා ගැනීම තහනම් කිරීමේ නිතිමය ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කළ යුතු ය.

තහනම් කරනු ලැබූ ප්‍රධානයක් පිළිගත් අවස්ථාවක දී මෙම නිතිය අදාළ වන

- අ. දේශපාලන පක්ෂයේ සභාපති, ලේකම් හා අනෙකුත් කමිටු සාමාජිකයන්
- ආ. ස්වාධීන කණ්ඩායමේ සැම සාමාජිකයෙකුම
- ඇ. එම අපේක්ෂකයා

වරදකරුවකු වන අතර දඩුවමට හාජනය කළ යුත්තේ ය. තමන්ගේ සම්බන්ධතාවක් හෝ කැමැත්තක් හෝ නොමැතිව අදාළ ප්‍රභානය ලැබේ ඇති බව වරදකරු විසින් තහවුරු කිරීමට අපොහොසත් වන අවස්ථාවක දී එම තැනැත්තා වරදකරු කරනු ලැබූ දින සිට වසර තුනක් ගතවන තුරු එම වරදකරුගේ නම ජන්ද තිම් නාම ලේඛනයේ ලියාපදිංචි විම තහනම් කිරීමට අදාළ තීක්ෂණය ප්‍රතිපාදන මිට ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබේ.

4. වියදම් ගිණුම් ගත කිරීමේ හා විගණනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව

මැතිවරණවලට අනුග්‍රහ දැක්වීම හා වියදම් සම්බන්ධයෙන් සීමා දැක්වන තීති ලොව බොහෝ රටවල ඇතු. මෙළෙස සීමා පැනවීම හරහා අනුග්‍රාහකයන්ගේ, තනතුරු හොඳවන්නන්ගේ තීරණවලට අනවශ්‍ය බලපැමි ඇතිවීම වැළැක්වීමට හැකියාව ඇතිවනවා පමණක් නොව එවන් අනුග්‍රාහකයන් මැතිවරණයට සිදු කරන ද්‍රීඩ් බලපැමි එරෙහිව හඳුන් නැගීමට සමාජයේ සිරින පුද්ගලයන්ට ද හැකියාව ඇති කිරීම සිදු වේ. එසේම වග්‍යීම හා විනිවිද්‍යාවය යන හාවතාවන් යටතේ මැතිවරණ ක්‍රියාවන් සාධාරණ හා සමානාත්මකයෙන් පැවැත්වීම සඳහා රෝගකට වුවද නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක් කිරීමට ද හැකියාව ලැබේ.

බොහෝ මැතිවරණ ප්‍රවාරණ කටයුතු සඳහා පොදු මහජනතාවගේ අරමුදල් එකතු කිරීම සිදු කරනු ලැබේ. මහජනතාවගේ අරමුදල් එසේ එකතු කරන අවස්ථාවන්හි දී වියදම් ගිණුම්ගත කිරීම, විගණනය හා වාර්තාගත කිරීම තීසි පරිදි සිදුවිය යුතු ය.

යෝජිත නෙතික ප්‍රතිපාදන හරහා මහජන අරමුදල් අවහාවිත කිරීම අඩු කිරීමට හා දුෂ්පාදනය අඩු කිරීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇතු.

5. දකුවත්

දේශපාලන පක්ෂ, ස්වාධීන කණ්ඩායම් හා ජන්ද අපේක්ෂකයන් මැතිවරණ ප්‍රවාරක වියදම් සීමාවන්ට අනුකූලව කටයුතු නොකරන අවස්ථාවන්හි දී දඩුවමට බියක් ඇති කරන ආකාරයේ වරදට සමානුපාතික වන ප්‍රමාණවත් දඩුවම් හඳුන්වාදීමක් කළ යුතුය. එවැනි ක්‍රමවේදයක් හරහා දේශපාලන පක්ෂ, ස්වාධීන කණ්ඩායම් හා පුද්ගලයන් සිය ප්‍රවාරක වියදම් සම්බන්ධ වග්‍යීම අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

5 වැනි ජරීචිජේදය

අපරාධ වලුන උත්‍යාගත දේපල පිළිබඳ තහන සඳහා
වන ගෝජිත නීති රාමුව පිළිබඳ වූ ප්‍රතිඵතියා
සාරාංශයන්

තක්තිම

අපරාධකරුවන් විසින් අපරාධ ක්‍රියාවක් තුළින් උපයාගත්තා වත්කම්, මූල්‍ය හෝ වෙනත් දැ අපරාධ වලින් උපයා ගත්තා දේපල ලෙස සැලකේ. අපරාධයක් කිරීමට යොදා ගත් වත්කම් හා අපරාධයෙන් උපයාගත් වත්කම් සම්බන්ධයෙන් නීතිය ඉදිරියේ දී අවධානයට යොමු කරනු ලබයි. මෙහිදී අපේක්ෂා කරනුයේ අපරාධකරුවන් නීති විරෝධී ලෙස උපයාගත් හා රඳවා තබාගත් වත්කම් ඔවුන්ට අහිමි කිරීම තුළින් කවුරුරටත් ඔවුන් හෝ වෙනත් පුද්ගලයන් එවැනි වරදවල යෙදීම සම්බන්ධයෙන් බිඟක් ඇති කිරීම සි.

පුද්ගලයෙක සතුව තිබෙන දේපල කවර ආකාරයකින් උපයා ගත්තා දැයි හෙළිදරව් කළ නොහැකි නම් එම දේපල නීති විරෝධී ආකාරයෙන් උපයාගත් බවට උපකල්පනයක් ඇත. මේ ආකාරයේ දේපල ද අපරාධ වලින් උපයාගත් දේපලක් ලෙස සැලකේ.

අපරාධ වලින් උපයා ගත්තා ලද දේපල පිළිබඳ යෝජිත පනතේ වැදගත් අංග පහත පරිදි වේ.

ගෝජිත නීති රාමුවෙහි අවශ්‍යතාව හා අරමුණු

- නීති විරෝධී ලෙස උපයාගත් වත්කම් (අපරාධ වත්කම්) අපරාධකරුවන්ට අහිමි කිරීම.
- අපරාධ වින්දිතයන්ට වන්දී ලබාදීම.
- තුස්ත ක්‍රියා, මූල්‍ය හා ආර්ථිකමය අපරාධ ඇතුළත් සංවිධානාත්මක අපරාධ ජාලයන් අකර්මනා කිරීම.

- අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල නැවත ලබා ගැනීමට ආර්ථිකමය වශයෙන් සාධනීය ක්‍රියාදාමයක් ඇති කිරීම.
- අත්‍යංශුවට ගත් හෝ රාජසන්තක කළ වත්කම් රටේ, සමාජයේ හා අපරාධ වින්දියන්ගේ සූහ සිද්ධිය සඳහා සුරක්ෂිත කිරීම.
- අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල නැවත ලබා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය සම්බන්ධයෙන් වගවීමක්, විනිවිද්‍යාවයක් හා මහජන විශ්වාසයක් ඇති කිරීම.

යොමු නිති රාමුවන් විෂය තැරෑය

1. මෙම නිතිය පහත අවක්ෂාවන් දී අදාළ වනු ඇත.

- අ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ කිසියම් පුද්ගලයෙකු වරදක් සිදු කළ අවස්ථාවක
- ආ. (i) ශ්‍රී ලංකා පුරවැසියෙකු (ii) ශ්‍රී ලංකා ද්විත්ව පුරවැසියෙකු
(iii) ශ්‍රී ලංකාවේ නේවාසික හෝ පදිංචි පුද්ගලයෙකු ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළත හෝ ඉන් පිටත දී අපරාධයක් උපයාගත් වත්කම් ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළත හෝ ඉන් පිටත දී සොයා ගත් අවස්ථාවක
- ආද. අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල ශ්‍රී ලංකාව තුළ සොයා ගත් අවස්ථාවක දී
- ආඇ. අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල ශ්‍රී ලංකාව තුළට, ඉන් පිටතට හෝ ශ්‍රී ලංකාව හරහා ගෙන එන/යන අවස්ථාවක දී

2. පහත අවක්ෂාවන් වලට අදාළව විධිමත හා කාර්යක්ෂම තුම්බේයක යොමු නිතිය තරඟා තදුන්වා දෙනු ඇත.

- අ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ හෝ ඉන් පිටත අපරාධ වලින් උපයා ගත් දේපල රස් කිරීම, තබා ගැනීම, බෙදාහැරීම, සමෝධානය (සමාජ තත කිරීම) හාවිතය, පාලනය හා සන්තකව කිවීම සම්බන්ධව විමර්ශනය කිරීම
- ආ. එවැනි දේපල හඳුනා ගැනීම, සොයාගැනීම, අනාවරණය
- ආඇ. අපරාධ වලින් උපයන ලද දේපල රාජසන්තක කිරීම/ අහිමි කිරීම ඇතුළු එවැනි දේපල තහනමට ගැනීම හෝ අවුරා තැබීම, පාලනය/කළමනාකරණය සහ එවැනි දේපල වලට මූල්‍ය වට්නාකම් ලබා ගැනීම

- අ. මෙම නීතිය මගින් හඳුනා ගන්නා වැරදි සම්බන්ධව විමර්ශනය කිරීම
- ඉ. මෙම නීතියෙන් හඳුනාගන්නා වැරදි හා අපරාධ වත්කම් සම්බන්ධයෙන් තහිරි පැවරීම
- ඊ. අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල රාජ සත්තක කිරීම/අහිමි කිරීම
- උ. අපරාධ වත්කම් බැහැර කිරීම
- ඌ. අපරාධ වින්දිතයන්ට වන්දි ගෙවීම
- එ. තෙවන පාර්ශවයක සත්හාවේ අයිතිවාසිකම් හඳුනා ගැනීම
- ං. අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල සම්බන්ධව අනෙකුත්තා තීතිමය සහයෝගීතාව සැපයීම
- ආ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල සංස්කීර්ණ ආපසු ලබා ගැනීමට පවත්නා සිවිල් නීතිය යටතේ පුද්ගලයන්ට හා විදේශ රටවලට තිබෙන ප්‍රතිකර්මයන් හඳුනා ගැනීම
- ඇ. පාර්ලිමේන්තුවට වාර්ෂිකව වාර්තා සැපයීම හා මහජනතාව වෙනුවෙන් කාලානුරූපීව වාර්තා සැපයීම
- ක. රීට ආනුෂ්ඨීක වෙනත් කරුණු
3. යොජිත නීතිය තවදුරටත තහන සඳහන ඇවෝර්පනට අදාළ වේ.
- i. ස්වභාවික පුද්ගලයන් හා වාණිජ ආයතන විසින් හිමි කර ගත් හේ සන්නකයට ගත් අපරාධවලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල සම්බන්ධයෙන්
- ii. යොජිත නීතියේ අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයක් ස්ථාපිත කිරීමට තෙතිනික ප්‍රතිපාදන සැකසීම. එම ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනය, අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල තැවත ලබා ගැනීමේ හා කළමනාකරණය කිරීමේ ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකාරිය, ලෙස නම් කිරීම. (මෙහි මින් මත්වට ‘අධිකාරිය’ ලෙස හැඳින්වේ)

4. කිසියම් අපරාධමය කාරණයකට යටත්වන්නා වූ දේපලක් සම්බන්ධයෙන් අයිතිය ඇති / නීත්‍යානුකූලව හිමිකම් කියාපැමට හැකියාව ඇති ප්‍රදේශයන් විසින් එකී දේපල නිසි විමර්ශන ක්‍රියාවකට හා අධිකරණමය ක්‍රියාවකට යටත් කර සිය හිමිකාරීත්වය / නීත්‍යානුකූල අයිතිය කියාපාන අවස්ථාවක දී එම දේපල රාජසන්තක කිරීමකින් / අහිමි කිරීමකින් තොරව නීත්‍යානුකූලව හිමිකාරීත්වය කිමටත් / පාලනය කිරීමටත් අවස්ථාව ලබයි. එනමුත් අදාළ අධිකරණ හා විමර්ශන ක්‍රියාව කළේ ගත වන විට එම විමර්ශන හිමිකාරීත්වය ඔප්පු කර එම දේපල භූක්ති විදිය හැක.
5. ගෙවීම නෙතික ප්‍රතිඵාදන බලාතමක කිරීමේ දී හා අරඹී උක්වීමේ දී තහන මාරුගෝපයේශ්‍රේණ සිද්ධාජ්‍ය රුකුලු වේ:
- අ. අපරාධ යුක්තිය සම්බන්ධ අරමුණු ඉටුකර ගැනීම
 - ආ. අවශ්‍යතාව
 - ඇ. සමානුපාතිකභාවය (වරදේ බරපතකමට සමානුපාතික දුඩුවමක් පැනවීම)
 - ඇ. මහජන ගුහ සාධනය
- 6.
- අ. මූදල් විශුද්ධිකරණය කිරීම තුළින් ලබා ගත් දේපල තහනමට ගැනීම, අවුරා තැබීම, කළමනාකරණය හා රාජසන්තක කිරීමට අදාළව මූදල් විශුද්ධිකරණ පනතේ, අල්ලස් පනතේ, අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහ පනතේ යටතේ ඇති ප්‍රතිපාදන අවලංගු කර ඒ වෙනුවට යෝජිත නීතියේ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කරනු ලැබේ.
 - ආ. වෙනත් නීති තුළ එනම් රේගු ආදා පනත, සුරාබදු ආදා පනත, බැංකු පනත හා දේශීය ආදායම් පනත තුළ ඇති රේට සමාන ප්‍රතිපාදන මෙම යෝජිත නීතිය මගින් සංශෝධනය වීමක් හෝ අවලංගු වීමක් සිදු නොවේ.
 - ඇ. පොලිස් ආදාපනත, අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහ පනත, අල්ලස් පනත, අල්ලස් හෝ දූෂණ වෙශ්‍යනා විමර්ශන කොමිෂන් සහා පනත, රේගු ආදා පනත හා වෙනත් විධිවිධාන මගින් බලය ලබන නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නිලධාරීන්ට, අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල අත්පත් කර ගැනීම, අවුරා තැබීම, කළමනාකරණය හා රාජසන්තක කිරීම සඳහා මෙම යෝජිත නීතිය තුළ ඇති ප්‍රතිපාදන හාවත කිරීමට හැකියාව ඇත.

එසේම අදාළ අපරාධ වලින් උත්පාදනය කර ගන්නා ලද දේපල අත්පත් කර ගැනීම යෝජිත නීතිය මගින් සිදු වූයේ නම් රට අදාළව ඇති ඉදිරි පියවර එනම් දේපල කළමනාකරණය හා රාජසන්තක කිරීමට අදාළ කටයුතු මෙම නීතියේ විධිවිධාන පරිදි සිදු විය යුතුය.

යොම්ක නීති රාමුව

1. මුදල විශුද්ධිකරණ වරුදු

අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල එවැනි දේපලක් යැයි දැනුවත්ව සිටිමින් ම හෝ එසේ දැනුවත්ව සිටිමට හේතුවන කාරණා ඇති අවස්ථාවන්හි දී කිසියම් තැනැත්තෙකු විසින් සිය සන්තකයේ තබා ගැනීම, පාලනය, මාරු කිරීම, ආයෝජනය කිරීම, ලබා ගැනීම, තැගි කිරීම, සකස් කිරීම, අර්ථලාභී පාලනය සහ හිමිකාරීත්වය සැශැවීම සහ බැහැර කිරීම යන කාරණා යෝජිත නීතිය යටතේ වරදක් වන්නේ ය.

2. තැම්තිල් කිරීමේ වගකීම

අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල හෝ එම දේපල තුළින් ලබා ගත් වෙනත් දේපලක් පිළිබඳව යෝජිත නීතිය යටතේ නම් කරනු ලබන නිශ්චිත පුද්ගලයෙකු දාන සිටින අවස්ථාවල දී ඒ පිළිබඳව අධිකාරීන් දැනුවත් කළ යුතුය. එවැනි වගකීමක් කඩ කිරීම වරදක් වන්නේ ය.

3. වරදකරණ කිරීමෙහි පැන රාජසන්තක කිරීම / අනිම් කිරීම

යම් අපරාධයකට අදාළව කිසියම් පුද්ගලයෙකු නඩු විභාගයට භාර්තනය කර වරදකරු කරනු ලැබූ විට අපරාධයෙන් උපයාගත් දේපලේ ප්‍රතිලාභය / වටිනාකම් රාජසන්තක කිරීමට/අනිම් කිරීමට අදාළ ප්‍රතිපාදන මෙම යෝජිත නීතිය යටතේ හඳුන්වා දෙනු ඇතේ.

යම් තැනැත්තක වරදක් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වරදකරු කරනු ලැබූ විට අපරාධයෙන් උපයා ගත් දේපලවල වටිනාකම තොසැලිකිය යුතු මට්ටමක පවතින විට හෝ වරදකරු සන්තකව එවැනි දේපලක් තොමැති අවස්ථාවල දී හැර අපරාධ වින්දිතයන්ගේ හා නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනයන්හි එකගතාව ද ඇතිව බලධාරීන් විසින් අධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන අයදුමක් පදනම් කර ගනිමින් අධිකරණය විසින් අත්හරිනු ලැබුවේ නම් මිස එකී වරදකරු කිරීමට පසුව වරදකරු විසින් කරනු ලැබූ අපරාධයෙන් උපයාගත් දේපල රාජසන්තක කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කිරීම අනිවාර්ය වේ. අධිකරණය මගින් රාජසන්තක කිරීමේ නීයෝගයක් කළේ නම් එයට විරුද්ධව අනියාවනයක් කළ හැක.

4. වැඩිදුරටත රාජක්ෂණක කිරීම්

කිසියම් පුද්ගලයෙකු වරදක් සම්බන්ධයෙන් වරදකරු කිරීමට පසුව එම තැනැත්තා වරදකරු කරනු ලැබූ වරදට අදාළව උපයාගත් දේපල රාජසන්තක කිරීමට අමතරව එම වරදකරු විසින් හිමිකම් කියනු ලබන වෙනත් දේපල රාජසන්තක කිරීමට අදාළව නීතිපති විසින් ඉදිරිපත් කරන අයදුමක් පදනම් කර ගනිම්න් පවත්වන අධිකරණ විමුළුමකින් අනතුරුව එසේ ක්‍රියා කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන මෙම යෝජිත නීතියට ඇතුළත් වනු ඇත. එවැනි දේපලක් නීතිවිරෝධී අයුරින් උපයා ඇති බවට බැඳු බැල්මට පෙනීයන ආකාරයෙන් අධිකරණය සැකීමට පත්වන පරිදි නීතිපති විසින් කරුණු ඉදිරිපත් කර ඇති විට අදාළ දේපල, වුද්ධිතයා වරදකරු කිරීමට හේතු වූ කාරණයට වසර 7 ක කාලයක් තුළ සිදු කර ඇති අපරාධමය ක්‍රියාවන් තුළින් උපයාගත් බවට උපකල්පනය කිරීමට අධිකරණයට හැකියාව ඇත. එමෙහි දීපස කරනු ලැබූ රාජසන්තක කිරීමක් සිදු වූ විට ඉහත ආකාරයේ උපකල්පනයන් සිදු නොකළ යුතු බව ද වැඩි බර සාක්ෂි මත පදනම්ව අදාළ දේපල රාජසන්තක නොකළ යුතු බවට ද අධිකරණය වෙත කරුණු දැක්වීමට වරදකරුට අයිතිය ඇත. මෙවන් රාජසන්තක කිරීමේ නියෝගයන් ද අහියාවනයට ලක් කළ හැකි ය.

5. රාජක්ෂණක කිරීමේ නීති චක්‍රයට අනුළ විෂයකරු

රාජසන්තක කිරීමේ ක්‍රියාදාමය අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහ පනතේ 136 (1) (අ) වගන්තිය යටතේ එනම් පුද්ගලික පැමිණිල්ලක් යටතේ නඩු පවරන ලද අවස්ථාවලට ද අදාළ වේ. එවැනි නඩුවක දී විත්තිකරු වරදකරුවනු වූ පසු රාජසන්තක කිරීමේ ක්‍රියාව ආරම්භ කිරීම අපරාධ නඩුව ගොනු කළ පුද්ගලික පැමිණිලිකරු විසින් සිදු කළ යුතු ය.

6. වරදකරු වීම මත තදනම් ගොවන රාජක්ෂණක කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල රාජසන්තක කිරීම / අහිමි කිරීම, වරදකරු වීම මත පදනම් නොවී සිදු කළ හැකි බවට යෝජිත නීති මෙහි ඇතුළත්ව ඇත. (මෙය ලෝකයටම බලපාන පරිදි සිදුවන රාජසන්තක කිරීම යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.) එවැනි ක්‍රියාමාර්ගයන් අධිකාරිය විසින් හා එහි බලයලත් නියෝජිත (පෙළිසිය, රේගුව, සුරබදු, වන සංරක්ෂණ වැනි) විසින් පමණක් ආරම්භ කරනු ලබන අතර කිසියම් පුද්ගලයෙකුට එරෙහිව වරදක් සම්බන්ධයෙන් නඩු පැවරීමක් හෝ වරදක් කිරීමට අදාළව වරදකරු කිරීම මත මෙය පදනම් නොවේ. විත්තිකරු වරදකරු නොවූ විට පවා මෙම ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කළ හැක. අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල හෝ ඊට සම්බන්ධ විටිලාභය ගැන අවධානය යොමු කර එවන් අවස්ථා

තුළ දේපළ රාජ සන්තක කිරීමේ ක්‍රියාව ආරම්භ කිරීමට හැකියාව ඇත. රාජ සන්තක කිරීමට අදාළ එවැනි නියෝගයකට එරෙහිව අභියාචනය කළ හැක.

කිසියම් දේපළක් හෝ අර්ථලාභී ප්‍රතිලාභයක්, නීත්‍යානුකූල නොවන ආකාරයෙන් ලබාගෙන ඇති බවට රජය විසින් වැඩිබර සාක්ෂි මත ඔප්පු කරන අවස්ථාවක දී ඉහත අන්දමින් රාජසන්තක කිරීමේ ක්‍රියාවට යටත් කිරීමේ හැකියාව යෝජිත නීතිය මගින් හඳුන්වා දෙනු ඇත. (මෙහි දී අදාළ වරද හා දේපළ අතර ඇති හේතුවේ සම්බන්ධතාව රජය විසින් ඔප්පු කිරීම අවශ්‍ය නොවේ.)

7. තහනමකට ගුණ ලැබු දේපළ රාජසන්තක තොකිරීම

යම් දේපළක් තහනමට ගැනීමෙන් අනතුරුව වීමරණයක් හා නඩු විභාගයක් (ඇත්තේම්) එය සිදු කිරීමෙන් පසුව එම දේපළ රාජසන්තක කිරීමට අදාළව අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රියාමාර්ග තුනෙන් (එනම් වරදකරුවක් කිරීමට පසු රාජසන්තක කිරීම, රාජසන්තක කිරීම නියෝග දීස කිරීම, වරදකරු වීම මත නොවන රාජසන්තක කිරීම) එක් ක්‍රියාමාර්ගයක් හෝ නොගන්නා ලද අවස්ථාවක අදාළ දේපළ තහනමට ගැනීමේ දී එය හාරව තිබූ තැනැත්තාට හෝ එම දේපළ හි හාරකාරිත්වය සතුවෙදායක ලෙස තහවුරු කිරීමට සමත් තුන්වන පාර්ශවයකට අයිතරණය විමසීමකින් පසු හාර දිය යුතු ය.

8. අපරාධ වලින උපයා ගන්නා ලද දේපළ අවකිර කිරීම, තහනමට ගැනීම, තාලනය/තැලමනාකරණය හා සංරක්ෂණය

අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපළ වීමරණයකින් හා පැමිණිලි මෙහෙයවීමකින් පසුව රාජසන්තක කිරීම හෝ අහිමි කිරීම කරන තෙක් එම දේපළ අවකිර කිරීම, තහනමට ගැනීම, තාලනය/තැලමනාකරණය කිරීම හා සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා කාර්යක්ෂමව හා කඩ්ඩින්ම්ව නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ යෝජිත නීතිමය ප්‍රතිඵාන හඳුන්වා දෙනු ඇත.

යෝජිත නීතිය තුළ පහත කරුණු අඩංගු වේ:

- අ. අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපළ තහනමට ගත යුතු ආකාරය
- ආ. දේපළ තහනමට ගැනීමට බලය ඇති නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පුද්ගලයන් කවුරුන්ද යන්න

- අ. තහනම් කර ගත් දේපලක් අධිකරණ ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ කරන තුරු හෝ අවසන් වන තුරු බාහිර විශේෂයෙහි දැනුම ලබා ගැනීමද (ඇතුළව) නිසි සැලකිල්ලෙන් හා සද්හාවයෙන් පාලනය/ කළමනාකරණය කළ යුතු ආකාරය
- ඇ. තරක් වීමට හාන්‍යය විය හැකි හාන්‍ය රාජසන්තක කිරීමට පෙර විකිණීම/ බැහැර කිරීම
- ඉ. රාජසන්තක තොකළ දේපල මූදා හැරීම
- ඊ. දේපල තහනමට ගැනීමේ දී සිදු විය හැකි පාඩු සම්බන්ධයෙන් වූ ඉල්ලීම් විභාග කළ යුතු ආකාරය

යෝජිත නීතිය මගින් තොවන පාර්ශවයන්හි සද්හාවි අධිතින් ආරක්ෂා කරනු ලබයි.

9. රාජසන්තක දේපල බෙදා වෙන තීර්ම හා භාරකාර අරමුදුලකට මාරු තීර්ම

අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපලක් හෝ එහි වටිනාකම් කළින් දක්වන ලද ක්‍රම අනුව එනම් වරදකරු කිරීමට පසු සිදු කරන රාජසන්තක කිරීමකින්, රාජසන්තක කිරීමේ නියෝග දිස්ස කිරීමකින් හෝ වරදකරු වීම මත පදනම් තොවූ රාජසන්තක කිරීමකින් විදේශ අධිකරණයක්/නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන අධිකාරියක් විසින් තහනමට ගැනීමකින් පසු සිදු ලංකාවට එවනු ලැබූ අවස්ථාවල දී පවා, වෙනත් නීතියක මේ පටහැනි ලෙස ක්වරක් සඳහන්ව කිඩුණ ද අධිකාරිය විසින් හෝ අයිතිවාසිකම් ඉල්ලන පුද්ගලයන් (වින්දිතයින්) විසින් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන අයදුම් කිරීමවලට පසුව අධිකරණය විසින් ප්‍රතිපූරණ ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස රුපය ඇතුළු අපරාධ වින්දිතයන් අතර අදාළ දේපල බෙදා දීමට හැකියාව ඇතුළු. මෙහි දී සත්‍ය වශයෙන් වැය වූ පරිපාලනමය වියදම් ප්‍රතිපූරණය කිරීම හෝ තහනම් කරන ලද දේපල වලින් 10%ක පරිපාලනමය ගාස්තුවක් ලැබීම යන දෙකෙන් වැඩි අගයක් සහිත වටිනාකම ලබා ගැනීමට අධිකාරියට ද හිමිකම ඇතුළු. ඉන් අනුතුරුව ද දේපල ඉතිරිව තිබේ නම් ඒවා පාර්ලිමේන්තුව යටතේ අධික්ෂණය වන ස්වාධීන භාර අරමුදුලක් (රාජසන්තක කළ අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපලක් භාර අරමුදුල) වෙත මාරු කළ යුතු ය.

ඉහත ජ්‍යෙදයේ දක්වා ඇති ආකාරයට හිමිකම් පැම සඳහා අධිකරණය වෙත කරුණු දක්වීමට අපරාධ වින්දිතයන්ට අවස්ථාව සැලසෙන පරිදි දේපල තහනම් කිරීම පිළිබඳව හා එය අපරාධයකින් උපයාගත් බවට ඇති යුතු සම්බන්ධය දක්වන පරිදි දැන්වීම් පළ කර එම දේපල ගැන අපරාධ වින්දිතයන් දැනුවත් කිරීමට අධිකාරිය විසින් කටයුතු කරනු ලැබිය යුතු ය.

රාජසන්තක කළ අපරාධ වත්කම් හරහා අපරාධ වින්දිතයෙකු කිසියම් වන්දියක් / හානි පූර්ණයක් ලැබුවේ වුවද, එම තැනැත්තාට සිදු වූ හානියට අදාළව සිවිල් අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ගයක් හරහා අලාභ සහ වන්දි ලබා ගැනීමට ඇති අවස්ථාව නොවැළැක්විය යුතු ය.

භාරකාර අරමුදල සතු මුදල් පහත අවක්ෂතා සඳහා යෙදුවිය යුතුය.

- අ. අපරාධ දේපල තැවත ලබා ගැනීමට හැකිවන පරිදි නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන නිලධාරීන් සහ යාන්ත්‍රණය ගක්තිමත් කිරීම.
- ආ. යුක්තිය පසිඳුලීම ගක්තිමත් කිරීම.
- ඇ. අපරාධ වින්දිතයන්ගේ හා සාක්ෂිකරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා හිමිකම් ආරක්ෂා කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- ඈ. අපරාධ වැළැක්වීමේ කුම ඇති කිරීමත් පවත්වාගෙන යාම
- ඉ. මෙම නීති ප්‍රතිපාදන ක්‍රියාත්මක කරන නිලධාරීන්ට තීක්ෂානුකළ දිරිගැන්වීම් ලබා දීම
- ඊ. තොරතුරු සපයන්නන් වෙනුවෙන් දිරි දීමනා ලබාදීමේ අරමුදල, ඇති කර එය ගක්තිමත් කිරීම.
- උ. තිරසාර සංවර්ධනවල ඉලක්කයන් වෙත ලැබා වීම.

අරමුදලේ භාරකාර මත්විලය සාමාජිකයන් සත් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වන අතර ඔවුන් යුක්තිය පසිඳුලීම, නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, රාජු මුදල්, මූල්‍ය කළමනාකරණය, ව්‍යාපාර කළමනාකරණය, සිවිල් ක්‍රියාකාරීන්, විගණන ක්ෂේත්‍රය තීයෝජනය කළ යුතුය. පාර්ලිමේන්තුවේ ව්‍යවස්ථාදායක සහාව විසින් මෙම භාරයේ සහාපති ඇතුළු සාමාජිකයන් එත් කරනු ඇත.

මෙම භාරය කළමනාකරණ කටයුතු හා පරිපාලන කටයුතු විනිවිද්‍යාවයකින් හා මහජනතාවගේ අධික්ෂණයක් යටතේ සිදුවිය යුතුය.

මෙම භාරයේ ගිණුම් විගණකාධිපතිගේ පරීක්ෂාවට යටත් විය යුතු ය. විගණනය කළ ගිණුම් වාර්ෂිකව පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කළ යුතු අතර ඒවා මහජනතාවට දැන ගැනීමට හැකිවන පරිදි ප්‍රසිද්ධ කළ යුතුය.

10. අපරාධ වලින උතුය ගත්තා ලද දේපල තැවත ලබා ගැනීමේ සහ කළමනාකරණය කිරීමේ ශ්‍රී ලංකා අධිකාරිය සහ එහි ආයතනික සැකැස්ම

යෝජිත නීතිය යටතේ (අ) අපරාධවලින් උපයා ගත්තා ලද දේපල සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනය කිරීමට, (ආ) එකී දේපල හඳුනා ගැනීම, තහනමට ගැනීම, තාවකාලික පරිපාලනය මාරු කිරීම සහ (ඇ) අධිකරණ නියෝගවලින් ලැබෙන බලය ප්‍රකාර ව එම දේපල බැහැර කිරීමට අදාළ නෙතික ප්‍රතිපාදන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයක් (අපරාධ වලින් උපයා ගත්තා ලද දේපල තැවත ලබා ගැනීමේ සහ කළමනාකරණය කිරීමේ අධිකාරිය (PCRMASL) ස්ථාපිත කෙරෙනු ඇත.

අධිකාරියේ නම යටතේ නඩු පැවරීමට හා අධිකාරියට එරෙහිව නඩු පවරනු ලැබේමටත් බලය ඇත්තේ ය.

- (අ) අපරාධ වලින් උපයා ගත්තා දේපල සම්බන්ධ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ කාරණා
- (ආ) එම දේපල තහනමට ගැනීම, මාරු කිරීම සහ කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් වන කාරණා සම්බන්ධිකරණයට අධිකාරියට බලය ඇත.

නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වෙනත් ආයතන සතු අපරාධ වලින් උපයා ගත්තා ලද දේපල හඳුනා ගැනීම, සෞයා ගැනීම, තහනමට ගැනීම හා විමර්ශනය කිරීමට වෙනත් නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන සතු බලය ද මෙම අධිකාරිය සතු වන්නේ ය. ඒ මගින් දැනට ඇති නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන සතු බලත්තල සීමා තොවන්නේ ය. මිට අමතරව අධිකාරියට පහත කාරණා සම්බන්ධයෙන් ද බලය සහ අධිකාරිය ලබා දීම සිදු කෙරේ.

- i. අපරාධ වලින් උපයා ගත්තා ලද දේපල හඳුනා ගැනීම, සෞයා ගැනීම, විමර්ශනය, තහනමට ගැනීම, පරිපාලනය හා සම්බන්ධ අදාළ කාරණා සම්බන්ධ වන දැනුම සහ මනා භාවිතාවන් පූවමාරු කර ගැනීම සඳහා විධිඵල කේත්දයක් ලෙස කටයුතු කිරීම.
- ii. නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අනෙක් ආයතන සමග සම්බන්ධිකරණය
- iii. අපරාධ වලින් උපයා ගත්තා ලද දේපල තහනමට ගැනීම, කළමනාකරණය සහ රාජ්‍යන්තර කිරීම / අහිමි කිරීම සම්බන්ධ දත්ත ගබඩාවක් පවත්වා ගෙන යාම

- iv. වරදකරු වීම මත පදනම් නොවන රාජසන්තක කිරීම් සම්බන්ධයෙන් අධිකරණයේ නීති කායනා ආරම්භ කිරීම
- v. මෙම නීතියේ විධිවිධාන බලාත්මක කිරීමට අදාළ අංශයන් සම්බන්ධව පර්යේෂණ කිරීම
- vi. වෙනත් ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන හා නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන සමග අවබෝධන ගිවිසුම් ඇතිකර ගැනීම

යෝජිත නීතිය යටතේ අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපළ තහනමට ගැනීමෙන් පසුව අධිකරණ නියෝගයක් මගින් අදාළ දේපළ රාජසන්තක කිරීම්/අහිමි කිරීම සිදුවන තුරු එම දේපළ පරිපාලනයට හා කළමනාකරණයට රුපය විසින් තෙනික බලයක් ලබා දී ඇති එකම ආයතනය ලෙස කටයුතු කරන්නේ මෙම අධිකාරිය සි.

වරදකරුවකු වීම මත පදනම් නොවී දේපළ රාජසන්තක කිරීමක් සිදුකිරීමට පෙර (හේතු වාර්තා ගත කිරීමෙන් පසුව) අදාළ දේපළ තහනමට ගැනීමට ක්‍රියා කළ නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනයෙන් කරුණු විමසීමට අධිකාරිය විසින් කටයුතු කළ යුතුය.

මෙම නීතිය මගින් අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපළ හඳුනාගැනීම, සෞයා ගැනීම, විමර්ශනය කිරීම, තහනමට ගැනීම සහ දේපළ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රකාශ ලබා ගැනීම සඳහා තියෙළ (෋පයාගත් ආකාරය දක්වීය නොහැකි වත්තම් නියෝග) නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන රාජ්‍ය ආයතන වෙත බලය ලබා දීම සිදුකරනු ලැබේ.

අ. පොලිසිය (CID හා FCID දී ඇතුළුව)

- ආ. අල්ලස් හෝ දූෂණ වෝදනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව
- ඇ. මේගුව
- ඈ. සුරාබදු දෙපාර්තමේන්තුව
- ඉ. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- ඊ. වනජ්වී දෙපාර්තමේන්තුව
- උ. සුරක්ෂිත හා විනිමය කොමිෂන් සභාව

නීතිපති දේපාර්තමේන්තුවේ සහාය ලැබේමෙන් පසු හෝ අධිකාරියට දැනුම් දීමෙන් පසු ඉහත ආයතන මගින් තහනමට ගන්නා ලද (වරදකරු කිරීමෙන් පසු රාජ්‍යන්තරක කිරීමේ සහ වරදකරු වීම මත පදනම් තොවන රාජ සන්තරක කිරීමේ) අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල සම්බන්ධයෙන් අධිකරණයේ ඉල්ලීමක් කිරීමට අධිකාරියට බලතල හිමිවනු ඇත. කෙසේ වුවද අන්තර්වාර කාල සීමාව තුළ දී එවැනි දේපල කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය අදාළ අධිකාරිය මගින් සිදු කළ යුතුය.

අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල ලබා ගැනීමට බලය ඇති ඉහත නීතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමේ ආයතන දේපල එබදු තහනමකට ලක් කිරීමෙන් පසු රාජකාරී දින 3 ක් ඇතුළත ඒ පිළිබඳ මධ්‍යම දත්ත ගබඩාව ලෙස කටයුතු කරන අධිකාරිය දැනුවත් කළ යුතු අතර එම දේපල සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණ/ පරිපාලන කටයුතු ඉටු කිරීමට අදාළ අධිකාරියට පහසුකම් සැලසිය යුතුය. එසේම රාජකාරී දින 7 ක් ඇතුළත එම තහනමට ගැනීමට අදාළ අධිකරණ බල සීමාව තුළ පිහිටි අධිකරණයක වාර්තාවක් ගොනු කළ යුතුය.

වේතනාන්වීතව නීතිය නොසලකා හැරීමෙන් හෝ ද්වේගසහගත ලෙස හෝ නොසැලකිලිමත් ලෙස හෝ වෙනත් යටි අරමුණක් සහිතව සිදු කරන යම් ක්‍රියාවක් හෝ නොකර හැරීමක් සම්බන්ධයෙන් අදාළ අධිකාරිය වගකීමට බැඳේ.

අධිකාරියෙහි කිසිදු නීලධාරියෙකු, වෙනත් සේවකයෙකු, උපදේශකයෙකු, මහු විසින් සඳහාවයෙන් නීතියට හෝ අධිකරණ නියෝගයකට අනුකූලව සිදු කරන යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් වගකීමට නොබැඳේ.

11. ව්‍යවරණ බලතල

යෝජිත නීතිය මගින් හඳුනාගත් අධිකාරිය සහ අනෙකුත් ආයතන වෙත පහත බලතල පැවත්:

- අ. යෝජිත නීතිය මගින් බලය ලැබූ නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන නීලධාරියෙකුට මහේස්ත්‍රාත් නියෝගයක් ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව පහත බලතල ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය.
 - i. යම් පරිග්‍රයක භාරකරුවකු අදාළ පරිග්‍රය සෝදීසි කිරීමට කැමැත්ත ලබා නොදුන් අවස්ථාවක දී පවා පරිග්‍රයක් සෝදීසි කිරීම.

- ii. අධිකරණ නියෝගයකින් දක්වා ඇති කාල සීමාවක් තුළ අධිකරණ නියෝගය පිළිබඳ පරිග්‍රය හාරකරුට නොදන්වා එම පරිග්‍රය සෝදීසි කිරීම.
 - iii. පෙෂ්ඨ්ගලිකත්වය හා රහස්‍යභාවය සුරකෙන අයුරින් සම්ඟීත්වා පැවත්වා මැදිහත් වීම.
 - iv. අධික්ෂණයක් යටතේ අපරාධමය දේපල වරදකරන්නන් අතට පත් කිරීම.
 - v. ගමන් බිමන් සීමා පැනවීම.
 - vi. පාර්ශව අතර සන්නිවේදන පටිගත කිරීම.
 - vii. දේපල, අරමුදල් හෝ වෙනත් බැඳියාවන් පැවරීම තහනම් කිරීම.
 - viii. බැංකු ගිණුම් අවුරා කැඩීම.
 - ix. පුද්ගලයන්ගේ පෙෂ්ඨ්ගලිකත්වය සුරකෙන අයුරින් ආවේක්ෂණ (Surveillance) සිදුකිරීම.
- ආ. යොර්ත්ත පනත යටතේ බලය ලත් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නිලධාරීන්ට පහත බලතල සූප්‍රවම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ බලය හිමි වේ.
- i. මෙම නීතිය යටතේ වරදක් කළ බවට සැක කෙරෙන පුද්ගලයෙකු හෝ වරදට සම්බන්ධයක් නිබෙන පුද්ගලයෙකු අත්අඩංගුවට ගැනීම
 - ii. අත්අඩංගුවට ගන්නා අවස්ථාවේ ඕනෑම පුද්ගලයෙකු සෝදීසි කිරීම
 - iii. යම් පුද්ගලයෙකු වෙත නිකුත් කර ඇති නිවේදනයේ ඇතුළත් කරුණු අඩංගුවන පරිදි දිවුරුම් ප්‍රකාශයක් ලබා දෙන ලෙස එම පුද්ගලයාට නීයම කිරීම. අදාළ නීයම කිරීමට එකිනෙක නොවීම හෝ අසත්‍ය තොරතුරු ලබා දීම වරදක් වේ. අදාළ දිවුරුම් ප්‍රකාශය, අසත්‍ය තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වෝදනා ඔප්පු කිරීමක දී භැරු පසුකාලීන අධිකරණ ක්‍රියාවලියක දී දිවුරුම් ප්‍රකාශය සිදුකරන පුද්ගලයාට එරෙහිව සාක්ෂි ලෙස හාවිතා කළ නොහැක.

- iv. සැම ආකාරයකම බැංකු වාර්තා, දේශීය ආදායම් පනත සහ වත්කම් බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ පනතෙහි කුමක් සඳහන් වූවද ආදායම් බුදු වාර්තා සහ වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කැඳවීම.
- v. දුරකථන විස්තර අඩංගු සංදේශ වාර්තා කැඳවීම.
- vi. ඕනෑම ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයකින් හෝ වෙනත් වාර්තා පවත්වා ගෙන යනු ලබන ආයතනයකින් ඕනෑම වාර්තාවක් කැඳවීම.
- vii. ප්‍රය්‍රිත් කිරීම සඳහා ඕනෑම පුද්ගලයෙකු කැඳවීම
- viii. ඕනෑම පුද්ගලයෙකුගෙන් ප්‍රය්‍රිත් කිරීම සහ ඒවා පටිගත කිරීම
- ix. විමර්ශනය සඳහා අවශ්‍ය වන වෙනත් දී සිදු කිරීම
- x. පටිගතක සහ වෙනත් ස්වයංක්‍රීය පද්ධතිවලට ප්‍රවේශ වීම
- xi. සාමාන්‍ය ආච්‍යාවක් සිදු කිරීම

මෙම පනත යටතේ බලය ලැබූ නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන නිලධාරීන් (අ) අධිකරණ නීතෝගකට අනුව කටයුතු කිරීමක දී (ආ) යම් නීතියක් යටතේ කටයුතු කිරීමක දී හෝ (ඇ) මෙම නීතියෙහි අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා මිස විමර්ශන ක්‍රියාවලිය තුළ දී ලැබුණු හෝ එක්ස්ස් කර ගත් තොරතුරු වෙනත් කිසිදු පුද්ගලයෙකුට හෙළි කිරීම නොකළ යුතුය. මෙම තහනම උල්ලංසනය කිරීම වරදක් වේ.

12. උක්‍යාගත ආකාරය ජෘෂ්ඨීලි තළ නොහැකි වත්කම් නියෝග

යම් පුද්ගලයෙකු සතුව පවතින වත්කම් උපයාගත් ආකාරය පැහැදිලි කළ නොහැකි යැයි මෙම නීතිය යටතේ බලයලත් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නිලධාරියාට හැඟී යන්නේ නම් අදාළ පුද්ගලයාට එම වත්කම් උපයාගත් ආකාරය පිළිබඳව ද්‍රව්‍යම් ප්‍රකාශයක් මගින් ප්‍රකාශ කිරීමට නියම කරමින් නීතෝගක් කිරීම සඳහා මෙම පනත යටතේ ප්‍රතිපාදන සැලසේ.

- අ. මෙම නීතියට අනුගත නොවීම හා අසත්‍ය ප්‍රකාශ සිදු කිරීමට එරෙහිව ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග සම්බන්ධයෙන් ද මෙම පනත මගින් ප්‍රතිපාදන සැලසේ.

- ආ. යම් පුද්ගලයෙකු වසර 5ක් හෝ රට වැඩි කාලයක සිරගත කිරීමක්, දඩුවම් ලැබිය හැකි වරදක් (බරපතල අපරාධ වරද) සිදු කර ඇත්තම් හෝ අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපළ ඔහු සම්බන්ධයෙන් ගනුදෙනු කරන බවට සාධාරණ හේතු මත පෙනී යයි නම් ඔහුගේ වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳව දිවුරුම් ප්‍රකාශයක් (නියමිත ආකෘතිය අනුව) ලබා දෙන ලෙස නියම් කිරීමට යෝමිත පනත යටතේ අධිකාරිය වෙත බලය හිමි වේ.
- ඇ. මිනැම පුද්ගලයෙකු විසින් අත්පත් කර ගෙන ඇති දේපළ උපයාගත් ආකාරය පිළිබඳ දිවුරුම් ප්‍රකාශයක් ලබා දෙන ලෙස නියම කිරීමට මෙම යෝමිත නිතිය මගින් අධිකාරිය වෙත බලය ලබා දී ඇත.
- ඇ. යම් වත්කමක් උපයාගත් ආකාරය හෝ ගනුදෙනු සිදු කළ ආකාරය පිළිබඳව සාක්ෂි ඉදිරිපත් කරන ලෙස වගල්ත්තරකරුවෙකුට නියම කිරීමට අධිකාරියට බලය ඇතේ.

අක්ත් වගන්තිය අනුව සිදුකරන ලද ප්‍රකාශයක් අසත්‍ය හෝ එහි අන්තර්ගතය සත්‍ය විය නොහැකි බවට අධිකාරියට හෝ මෙම පනත යටතේ බලය ලැබූ නිතිය ක්‍රියාත්මක කරන නිලධාරීන්ට පෙනීයයි නම් එවන් ප්‍රකාශයක සත්‍යතාව පිළිගැනීමට අධිකාරිය හෝ බලය ලැබූ නිලධාරීන් බැඳී නොසිටී.

එවන් ප්‍රකාශයක අඩංගු තොරතුරු පනත අරමුණු වෙනුවෙන් හාවිත කළ හැක.

- අ. බරපතල අපරාධ සිදු කරන ලද බවට වන විමර්ශන ක්‍රියාවලියක දී ,විමර්ශනාත්මක සාක්ෂි, ලෙස
- ආ. අපරාධකරුවකු වීම මත පදනම් නොවන දේපළ රාජසන්තක කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ කිරීමේ පදනම් ලෙස
- ඇ. අදාළ දිවුරුම් ප්‍රකාශය, අසත්‍ය තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වෝදනා ඔප්පු කිරීමක දී හැර පසුකාලීන අධිකරණ ක්‍රියාවලියක දී දිවුරුම් ප්‍රකාශය සිදු කරන පුද්ගලයාට එරෙහිව සාක්ෂි බවට පත් නොවේ.

13. නීති වෘත්තික වර්ත්‍යකාද

ව්‍යාකුලත්වය බැහැර කිරීම සඳහා තවදුරටත් සඳහන් කරන්නේ යම් පුද්ගලයෙකු අපරාධ ක්‍රියාවක් කිරීම සඳහා නීතිඥවරයෙකු සමග කරන සන්නිවේදනයක් වරප්‍රසාදයක් ලෙස සැලකිය නොහැකි බවට වන පොදු නීති සේවාවරය මෙම යෝජිත නීතිය මගින් තවදුරටත් තහවුරු කරනු ලැබේ.

14. කාර්යාල අනිතියෝගනය (delegate) කිරීමට අධිකාරිය කෙළ බලය

අධිකාරියේ මග පෙන්වීම හා අධික්ෂණය යටතේ පහත දැක්වෙන නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන වලට ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා වර්ගය වශයෙන් හෝ සිද්ධිමය වශයෙන් බලතල අනිතියෝගනය කිරීමට හා නිශ්චිතව දැක්විය හැකි හේතු මත එසේ අනිතියෝගනය කළ බලතල නැවත පවරා ගැනීමට අධිකාරියට බලය ඇතේ.

අ. පොලිසිය (CID හා FCID ද ඇතුළුව)

ଆ. අල්ලස් හෝ දූෂණ චෝදනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව

ඇ. රේගුව

ඇ. සුරාබද දෙපාර්තමේන්තුව

ඉ. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

ඊ. වනජ්‍යි දෙපාර්තමේන්තුව

උ. සුරක්ෂණ හා විනිමය කොමිෂන් සභාව

15. බැඳු විමර්ශන කණ්ඩායම්

අධිකාරිය වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීම සඳහා හඳුනාගත් විදේශීය නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිත ආයතන හා විශේෂඥයන්ගේන් ද සමන්විත බද්ධ විමර්ශන කණ්ඩායම් පිහිටුවීමේ බලය අධිකාරිය සතු වේ.

16. අධිකාරිය, ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතාව සහ වත්තම් නැවත ලබා ගැනීම

රාජසන්තක කරන ලද අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල හාර අරමුදලෙහි, කැමැත්ත ඇතිව අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල මාරු කිරීම, එම දේපල හෝ ඒවායෙහි වටිනාකම් ඩුවමාරු කිරීම සඳහා විදේශ රාජ්‍ය හෝ සමාන සංවිධාන (ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකාරිය හා සමාන) සමග ගිවිසුම්වලට එළඹීමේ බලය අධිකාරිය සතු වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ දී සිදු කරන ලද අපරාධ සම්බන්ධව විදේශ රටවල ඇති අපරාධ වලින් උපයා ගන්නා ලද දේපල තහනමට ගැනීම, රාජසන්තක

කිරීම සහ නැවත හාර දීම සම්බන්ධයෙන් විදේශ අධිකරණ සහ එම රටවල නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන වෙත ඉල්ලීම් කිරීමේ බලය අධිකාරිය සතු වේ. අධිකාරියෙහි බල සීමාව යටතේ පවතින ඕනෑම විමර්ශනයකට අදාළව විදේශීය රාජ්‍යයක ඇති සාක්ෂිවලට ප්‍රවිෂ්ටවීමට සහ එම සාක්ෂි ලබා ගැනීමට අධිකාරියට බලය ඇත.

විදේශ රටක දී සිදු කරන ලද අපරාධ ක්‍රියාවකට අදාළව ශ්‍රී ලංකාව රඳී ඇති පවතින වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම, රාජ්‍යසන්තක කිරීම සහ නැවත හාර දීම හෝ වරදකරුවකු විම මත පදනම් තොවන දේපළ අගිම් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වෙනත් රාජ්‍යයන් (ශ්‍රී ලංකාව විසින් අනෙක්නා හෝ බහු පාර්ශවීය එකතාවයන් පවත්වාගෙන යනු ලබන රටවල්) වෙතින් ඉල්ලීම් ලබා ගැනීමේ බලය අධිකාරිය සතු වේ.

අධිකාරියේ කංශුතිය

අධිකාරියේ සහාපතිවරයා ව්‍යවස්ථාදායක සහාව මගින් අනුමත කළ යුතු අතර ඔහු වසර 5 ක කාල සීමාවක් සඳහා දුරය දුරිය යුතුය.

අධිකාරිය යටතේ කළමනාකරණ මණ්ඩලයක් පැවතිය යුතු අතර එය අධිකාරියෙහි තිරණ ගැනීමේ ප්‍රධාන ඒකකය විය යුතුය. කළමනාකරණ මණ්ඩලය පහත දැක්වෙන පුද්ගලයන්ගෙන් සමන්විත විය යුතුය.

- අ. නීතිපති හෝ ඔහු විසින් නම් කළ පුද්ගලයෙකු
- ආ. පොලිස්පති හෝ බහු විසින් නම් කළ පුද්ගලයෙකු
- ඇ. අල්ලස් හෝ දූෂණ වේදනා ව්‍යවස්ථා කොමිෂන් සහාවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් හෝ බහු විසින් නම් කළ පුද්ගලයෙකු
- ඇ. පහත ආයතනවල ප්‍රධානීන් විසින් නම් කරනු ලදුව ව්‍යවස්ථාදායක සහාව විසින් අනුමත කරන ලද පහත ආයතන නියෝජනය කරමින් එක් ජේජ්‍යාලිය නිලධාරියෙකු බැඟින්,

 - i. ශ්‍රී ලංකා රේගුව
 - ii. දේශීය ආදායම දෙපාර්තමේන්තුව
 - iii. සුරක්ෂිත හා විනිමය කොමිෂන් සහාව
 - iv. ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය
 - v. අධිකරණ අමාත්‍යාංශය
 - vi. මුදල් අමාත්‍යාංශය

vii. ව්‍යවස්ථාදායක සභාව විසින් සභාපතිවරයාට අමතරව
පහත දැක්වෙන ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රවීන පුද්ගලයන් හතර
දෙනෙකු ද පත් කළ හැකි ය.

- අ. අපරාධ යුක්ති විනිශ්චය
- ඇ. අපරාධ වත්කම් පාලනය හා කළමනාකරණය
- ඇ. ආර්ථික, මූල්‍ය හා විගණන
- ඇ. අදාළ සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරකම්

අධිකාරීයෙහි කළමනාකරණ මණ්ඩලය විසින් පත් කරනු ලබන
ප්‍රධාන විධායක නිලධාරීයෙකු සිටිය හැක.

මෙම පනතේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අධිකාරීය සතුව
බලයලත් නිලධාරීන් සිටිය යුතු අතර ඔවුන්ට පොලිස් බලතල හිමි විය යුතුය.
විගණකාධිපති විසින් අධිකාරීයෙහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් විගණනය කළ යුතු ය.

6 වැනි ජර්විණ්දය

ඩබ් තායෝනතරු ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ගෙනරික
ප්‍රතිකාළු වලට අදාළ ප්‍රතිකත්ති රාමුව පිළිබඳ කෙරී
කතිකාවතක

තක්තිම

වගවීම සහ විනිවිද්‍යාවය ආයතනයක් තුළ නොමැති වීම හේතුවෙන් දූෂණය, වංචාව සහ එවැනි අනෙකුත් අපරාධ ක්‍රියාවන් සිදුවන බව අත්දැකීමෙන් අප දත්තා කරුණකි. පළිගැනීමට ලක්වීමට ඇති බිඟ හේතුවෙන් එබඳ වරදවල් ගැන පැමිණිලි කිරීමට ආයතනවල සේවය කරන්නන් මැලිකමක් දක්වයි. මේ හේතුවෙන් රාජ්‍ය මෙන්ම පොදුගලික අංශයේ සුම්පිළිපන්නහාවය සහ වගවීම දිරිගැනීමේ සඳහා හඩු නගන්නන්ගේ ආරක්ෂාවට අදාළ සවිස්තරාත්මක විශේෂිත නීතියක් හඳුන්වා දීම කාලෝචිත වේ.

හඩු නගන්නන් යන්නෙහි අරථ නිර්පෙනය දේශයෙන් දේශයට වෙනස් වේ. මෙයට අදාළ වඩාත්ම පුළුල්ල් නිර්වචනය ජාත්‍යන්තර මාරුගෙපදේශ සහ අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර නීතිමය මෙවලම් වල අඩංගු වේ. උදාහරණයක් වගයෙන් එක්සත් ජාතියෙන් දූෂණ විරෝධී ප්‍රයුජ්‍යාතියේ 33 වන ව්‍යවස්ථාවේ දක්වා ඇති පරිදි වැරදි සම්බන්ධයෙන් පැමිණිලි කරන ඕනෑම කැනැන්තෙකුට මෙම ආරක්ෂාව සැපයිය යුතු ය. ආර්ථික සහයෝගිතාව සහ සංවර්ධනය සඳහා වූ සංවිධානය (OECD) හඩු නගන්නන්ගේ ආරක්ෂාව යන්න නිර්ච්චනය කරන්නේ සත්හාවයෙන් සහ සාධාරණ හේතුන් මත නීසි බලධරයන් වෙත තම ආයතනය තුළ සිදුවන ඕනෑම ආකාරයේ වූ වැරද්දක් පැමිණිලි කරන සේවකයෙකුට කිසිදු ආකාරයක වෙනස් කොට සැලකීමක් හෝ ඔහුට විරැද්ධව විනය ක්‍රියා මාරුගයක් ගැනීම තහනම් කරන තෙනෙහි ආරක්ෂාවක් තිබේමයි. හඩු නගන්නන්ගේ ආරක්ෂාවට අදාළ නීතිවල අඩංගු විය යුතු මූලික කුමවේද සහ ප්‍රමිතින් පිළිබඳව ජාත්‍යන්තරව පිළිගන් සම්මතයක් ඇති බව පෙනී යයි. හඩු නගන්නන් යන්නට දිය හැකි වඩාත් පුළුල්ම නිර්ච්චනය යොදා ගැනීම නවතම ගෝලිය ප්‍රවණතාවයි. මේ අනුව රාජ්‍ය සහ පොදුගලික යන

දෙදළංගයේම ස්වේච්ඡා සේවකයන් කොන්ත්‍රාත් සේවකයන් මෙන්ම දිප්පයන් ද මෙම නිර්වචනයට ඇතුළත් වන අතර සියලුම ආකාරයේ පැහැදිලිම සහ තාබන පිළිබඳ වලින් එම හඩ තගන්නන් ආරක්ෂා කළ යුතු බව පිළිගැනේ.

හඩ තගන්නන් විසින් නිති විරෝධී ත්‍රියාචන තෙළු කිරීමට තෙළු විමට අදාළ තේතු කාධික

- හෙළිදුරව් කරන තොරතුරුවල රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කරන බවට වූ තහවුරුවක් නොමැති වීම.
- හඩ තගන්නන් පිළිබඳව වූ පෙෂාද්‍රලික අදහස් හා ආකල්ප හෙළිදුරව් කරන තොරතුරු අනිසි බලපෑමක් කිරීම.
- හඩ තගන්නන්ගේ පැහැදිලිමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථාව බලධාරීන් තිසින් නිසි ඇගයීමට ලක් නොකිරීම.
- හෙළිදුරව් ඇගයීමට ලක් කරන්නන් තෝරා ගැනීමේ දී අපරික්ෂාකාරී ලෙස කටයුතු කිරීම.
- හෙළිදුරව් ඇගයීම සහ ඒ පිළිබඳ විනාගය දේශපාලන බලපෑම් වලට ලක් වීම.
- හෙළිදුරව් වූ කරුණු සම්බන්ධ විමර්ශනය අනවශ්‍ය ලෙස කළ දුම්ම තුළින් එම හෙළිදුරව්ට අදාළ සාක්ෂි වෙනස් කිරීමට ලක් කිරීම හෝ විනාග වීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාවක් තිබීම.

යෝජිත ව්‍යවස්ථා රාමුව ඇති කිරීම් අවශ්‍යකාව සහ අරමුණ

පහත සඳහන් කරුණු යෝජිත නිතියේ අරමුණු ලෙස හඳුනා ගත හැක.

- යෝජිත නිතියේ මූලික අරමුණ විය යුත්තේ, හඩ තගන්නන්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමයි.
- හඩ තගන්නන් තරජනයන්ට මූහුණ දුන් විට එයට ප්‍රතික්‍රියාවක් දැක්වීම පහසු කිරීම පිණිස නිතියක් නිර්මාණය කරනු වෙනුවට තරජනයක් ඇති නොවන තත්ත්වයක් උද්ගත කිරීමට තරම් සක්‍රිය සහ ඉදිරි දැක්මක් සහිත නිතියක් සම්පාදනය කළ යුතු ය.

- ඔහුම රාජ්‍ය නිලධාරීයකු හා වෙනත් පුද්ගලයෙකු (රාජ්‍ය නොවන සංචිතයානයක්ද ඇතුළුව) විසින් ද තොරතුරු හෙළිදරවි කළ හැකි බව සැකිල්ලට ගත යුතු ය.
- වින්දිතයන්ට හානි පූරණය සඳහා වන්දී ලබා දීමේ ක්‍රමයක් සෑරාපනය කළ යුතු ය.
- හඩ නගන්නන්ගේ අනන්තතාව හෙළිදරවි කරන්නන්ට එරෙහිව වරදේ බරපතලකමට සමානුපාතික ප්‍රමාණවත් දැඩුවමක් පැනවිය යුතු ය.

යොමු ගෙනිඩ රාමුවට අදාළ වැදගත් කාරණාවන් තිබුණුයේ

මෙම කොටසෙහි අඩංගු කරුණු,

ଆර්ථික සහයෝගීතාව සහ සංවර්ධනය සඳහා වූ සංචිතයේ (OECD) වාර්තාවක් වන ,හඩ නගන්නන්ගේ ආරක්ෂාවට කැපවීම, රාජ්‍ය සහ පොදුගලික අංශයන්හි හඩ නගන්නන්ගේ ආරක්ෂාවට අදාළ ප්‍රමිතින්හි ප්‍රගමනය මිලිබදව ගැනීම් අධ්‍යයනයක්, හි අන්තර්ගතයෙන් ආහාරය ලබා ඇත.

- තිසි බලධාරීන් වෙත සඳහාවයෙන් හා සාධාරණ හේතුන් මත සැක කටයුතු ක්‍රියාවන් ගැන පැමිණිලි කරන රාජ්‍ය හා පුද්ගලික අංශයේ තැනැත්තන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා වැඩිහිටිවෙලක් සැකසීය යුතු ය.
- ආරක්ෂිත අන්දමින් පැමිණිලි කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් සඳහා දිරිගැනීවීම සඳහා ආයතන තුළ පැලිගැනීම් සිදුවීම වැළැක්වීම උදෙසා අභ්‍යන්තර පාලනය, ආවාර්ධරණ සහ ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන වැඩිහිටිවෙලක් ඇති කළ යුතු ය.
- ආයතනයක කාර්යභාරය ඉටු කරන සියලුළුන්ම ආවරණය වන පරිදි හඩ නගන්නන්ගේ ආරක්ෂාව ප්‍රාග්ධන් ලෙස කහවුරු කළ යුතු ය.
- අනාවරණය කිරීමට හැකි ආකාර සම්බන්ධයෙන් හා ඒ සඳහා පහසුකම් සපයා ඇති ආකාරය සම්බන්ධයෙන් පුහුණු කිරීම, ප්‍රවත් හසුන්, තොරතුරු සැසිවාර වැනි ක්‍රියා මගින් දැනුවත් කිරීම කළ යුතු ය.

- කාර්යක්ෂමතාව ඇගයීම සහ ක්‍රියාකාරීත්වය මැනීම අරමුණු කරගත් නඩ නගන්නන්ගේ ආරක්ෂාවට අදාළ දත්ත, මේණුම් හා දැරූගක සමාලෝචනය සඳහා ක්‍රියාවලීන් ඇති කිරීම සහ පුළුල් සුපිළිපන්නතා රාමුවක් ඇති කිරීම කළ යුතු ය.

මම අත්පාත ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද්දේ 2019 මාර්තු 18 වැනි දින පවත්වනු ලැබූ හි ලංකාවේ අල්ලස් හා දුෂ්පාතය පිටුදැකීමේ ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම එමැදැක්වීමට සමගාමීව බව සැලකීමට කාරුණික වන්න.

අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වූ ඇමරිකානු නියෝගීතායතනය (USAID) මගින් ක්‍රියාත්මක ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතනත්ත්වාදී පාලනය සහ වගකීම් ගක්තිමත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය හරහා ලැබෙන ඇමරිකානු ජනතාවගේ පරිත්‍යාගයිලිත්වය මත මෙම මුද්‍රණය එලිදැක්වේ. තවද මෙම අන්පොතහි අන්තර්ගතය අල්ලස් හෝ දූෂණ වේදනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාවේ වගකීමක් වන අතර අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වූ ඇමරිකානු නියෝගීතායතනය හි හෝ ඇමරිකානු එක්සත් ජනපද රජයේ මතයයන් කිසිදු අයුරකින් පිළිඳිලු නොවන බව සැලකිය යුතුය.

4

අත්පොත

නෙතික සංගේධින සඳහ
වන යෝජිත ප්‍රතිපත්ති

රටක අල්ලක හා දුෂ්චරිය තුන් කිරීම් ලා එම රටේ නිති
කාවත්කම්හින නිර්ම සිදු කළ යුතු මය. විශේෂයෙන්ම වෙනත්
සාර්ථක රට්වල්ලින් ලත අත්දැකම් උ ක් ලංකාවේ උනක
ගිරුවනික මූල්‍යාලිලේ ගාවත්කම්හින තෙවැනි නිති සංගේධිනය
කිරීමේ දී ප්‍රයෝගනයට ගත යුතුය. අල්ලක හා දුෂ්චරිය අභාස
නිති අවුරුදු 25 කින් සංගේධිනය වී නොවැත. දැන් ඒ
ප්‍රාග්ධනයක්හිත සිදු කළ ඉතුළු අදියතට පැමිණි ඇත. ඒ අනුව
අල්ලක් නිතිය, කොමිෂන් සභා නිතිය, විත්කම් බැරුකම් නිතිය
සංගේධිනය කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය යුතුවක් වෙම්
අත්ස්පාල් ඇතුළත් කොට ඇත. රට අමතරව අල්ලක දුෂ්චරිය
මූල්‍යාලි රටට අතිම වූ එත් ගාන්තම ගාන්ත ලබා ගාන්ත සඳහා
රට අභාස නව නිතියක් ද ගාන්තාවා දිය යුතුය. වැසේම මැතිවරණ
සම්බන්ධ ඉතින් බවය නොවැනි මැතිවරණ ප්‍රවාරණය සඳහා මුදල්
යෙදෙමෙන් මැතිවරණ තුම්යේ ඇතිය ඇති කායිල්ස්ත්‍රිටයට නැවත
පිළිකාර කළ තොනැකි ප්‍රාදේදක් ඇතිවිය තාක. ඒ සම්බන්ධ
නිතියක්ද අවශ්‍ය වේ. කායෙහ බැව අල්ලක දුෂ්චරිය වෙනුවෙන්
හඩිනගතනන් ආරක්ෂා කිරීමට ද නිතියක් අවශ්‍යය. මේ සියලුම
කාලෝචු අල්ලක ගෙවූවෙන් තෙතු මාන තේරියට අවශ්‍ය
ප්‍රතිපත්තිය යුතුව රහනාව දැනුවත් කරන අරමුණින් හා
මූල්‍යාලි නවම අභාසක් මුඛ ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් වෙම්
අත්ස්පාල් ඇතුළත් කර ඇත. මේ අයුරුන් අවශ්‍ය ආකෘත්‍යට
නිතිය ගැනීමෙන් වනු ඇත.

1 සුපිළිපත් අත්පොත

2 තකු රිති

3 බඳුදියාවන් අතර ගැටුම් පිළිබඳ රිති

අල්ලක් ගෝ දුෂ්චරි විමර්ශන කොමිෂන් සභාව

මිළුණුස්ම අලස්තු නෞරු ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපත්ති සංඛ්‍යාත්‍යාකාන ආකෘතිකාලු

COMMISSION TO INVESTIGATE ALLEGATIONS OF BRIBERY OR CORRUPTION

CIABOC